

VERSLAG van de hybride vergadering van de Statencommissie Ruimte, Groen en Water op 13 april 2022

Voorzitter:

S.F. van Ulzen

Namens GS aanwezig: ir. H.P. van Essen (gedeputeerde), ir. R.G.H. van Muilekom; drs. W.R.C. Sterk (gedeputeerde)

Aanwezig: J. Bart (GroenLinks), T. de Boer (Groenlinks), E. Broere-Kaal (PVV), F. Demir (DENK), T. Dinklo (JA21), M. van Elteren (GroenLinks), M. Fiscalini (JA21), J. Germs (50PLUS), J. van Gilse, N. De Haan-Mourik, F. Hazeleger (SGP), M. Hoek (50PLUS), M. de Jong (GroenLinks), B. Karaduman (DENK), A. Karatas (GroenLinks), H. Keller (PvdD), T. Koelewijn-Koelewijn (CDA), A. Krijgsman (PvdA), O. de Man (VVD), H. Rikkoert (ChristenUnie), A. Schie (VVD), T. Schipper (SP), W. van der Steeg (PvdD), D. van Ulzen (VVD), L. Veen (D66), P. de Weerd (PvdD), C. Westerlaken (CDA), M. de Widt (D66),

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Dhr. J. Dorst (griffier), Katy Boesten (Notuleerservice Nederland)

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Van Ulzen, opent de vergadering en heet de aanwezigen en degenen die via Teams deelnemen of meeluisteren welkom. Zij heet de ingehuurd nieuwe commissiesecretaris, mevrouw Daamen, van harte welkom. Er is een volle agenda waardoor er een spreektijdenregeling is van 8 minuten netto spreektijd. Het college krijgt 39 minuten spreektijd. Dit wordt bijgehouden. Interrupties, opwaarderingen of toelichtingen op de rondvraag tellen mee als spreektijd. Tussendoor wordt in de chat de stand van zaken weergegeven.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter meldt dat bij agendapunt 33 (SB Wijzigingsbesluit subsidieregeling Klimaatbestendige, Groene en Gezonde Steden en Dorpen 2021-2023 (2022RGW71) de SP heeft aangegeven dat de beantwoording van de vragen voor hen voldoende was en dat dit agendapunt niet besproken hoeft te worden.

Mevrouw Veen heeft een punt van orde richting het college. Zij meldt dat er in deze agenda 25 Statenbrieven zijn ontvangen terwijl er op andere agenda's een paar stonden. Zij zou het fijn vinden als het college bij het aanleveren van stukken naar PS meer rekening houdt met het spreiden van de informatie zodat de stukken voldoende aandacht krijgen. Hetzelfde geldt voor M&M waar 35 stukken geagendeerd staan. Zij verzoekt het college om hier meer rekening mee te houden zodat PS de kwaliteit kan leveren die men gewend is.

De voorzitter is het hiermee eens.

De heer Schipper sluit zich aan bij mevrouw Veen en voegt toe dat het ontzettend kort dag was. In een week tijd zijn veel stukken aangeleverd en dit maakt het lastig om de gewenste kwaliteit te leveren.

De voorzitter geeft aan dat zij in de wandelgang meer opmerkingen hierover heeft gehoord.

De heer Bart kan zich vinden in de woorden van mevrouw Veen en merkt op dat op de agenda het Regionaal Convenant Duurzame Woningbouw staat als Statenbrief en niet als Statenvoorstel. GroenLinks heeft hier vragen over gesteld en hij vraagt of er nog een Statenvoorstel komt. Er ligt nu een ambitievoorstel (niveau zilver) maar GroenLinks zou graag een debat willen voeren waarom dit zilver zou moeten zijn en waarom geen goud. Aangezien er al 35 stukken op de agenda stonden leek het GroenLinks niet handig om hier vandaag een discussie over te voeren. Dat gesprek zou GroenLinks graag alsnog willen voeren en hij vraagt of er een Statenvoorstel komt, of dat dit op een andere manier kan worden ingepland.

De voorzitter vraagt of dit schriftelijke vragen waren.

De heer Bart antwoordt dat de schriftelijke vragen technisch van aard waren. GroenLinks wil graag een politiek debat over het ambitieniveau voeren.

De voorzitter antwoordt dat zij moet zoeken hoe men dit in het vat kan gieten aangezien dit punt niet opgevaardeerd is.

De heer Bart vraagt of er nog een Statenvoorstel komt om het convenant vast te stellen.

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat dit een onderwerp is dat de provincie met alle Utrechtse gemeenten, bouwpartijen en waterschappen heeft opgesteld. Tegelijkertijd bevat het geen nieuwe kaders. De partijen hebben op basis van gelijkwaardigheid de discussie gevoerd om met een voorstel te komen waarbij elke organisatie zelf haar ambitieniveau mag kiezen. Op de vraag of er nog een Statenvoorstel volgt antwoordt hij dat dit niet het geval is.

Mevrouw Veen vraagt of er een Statenvoorstelgesprek kan worden gevoerd waarin toelichting wordt gegeven op het huidige ambitieniveau, en de Staten kunnen uitspreken dat hun ambitieniveau op andere stukken wellicht hoger ligt. Wellicht kan dit in de vorm van een werksessie.

Mevrouw De Man adviseert GroenLinks om dit punt de volgende keer op te waarderen.

De heer Bart antwoordt dat er al enorm veel stukken op de agenda staan. Zijn vraag was een technische vraag of dit onderwerp met een Statenvoorstel bespreekbaar zou worden. Wanneer GroenLinks dit onderwerp gaat opwaarderen wordt de agenda nog langer.

De voorzitter roept de Staten op om zaken die zij belangrijk vinden toch op te waarderen en zich niet te laten weerhouden door de lange agenda. Zij vraagt gedeputeerde Van Muilekom of hij nog kans zit om hiervoor een bespreking te vinden.

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat het huidige convenant bij alle partijen ligt om aan te geven of zij wel/niet meedoen. Zodra hij hier meer zicht op heeft zal hij, voordat het convenant ondertekend wordt en hij meer actuele informatie heeft, een bespreking voor 23 juni inplannen. Hij heeft al eerder aangeboden om een infosessie te organiseren maar toen was hier geen animo voor. Tevens heeft hij tweemaal voortgangsbrieven gemaakt over het convenant en toen is dit ook niet naar voren gekomen.

De voorzitter meldt dat agendapunt 25 (SB Voortgangsrapportage Samenwerkingsagenda Landbouw 2021 (2022RGW83) was opgevaardigd door D66. Mevrouw De Widt vindt dit niet nodig en zal dit later in de commissie toelichten.

Met betrekking tot agendapunt 10 (SB Visie Agrarisch Natuurbeheer 2023-2028 (2022RGW96) zijn er fracties geweest die verzocht hebben om hier een Statenvoorstel van te maken. Het resultaat is dat de Statenbrief een Statenvoorstel wordt. Dit agendapunt wordt op 11 mei in PS behandeld. Dit betekent dat de commissie de Statenbrief vandaag in twee termijnen als Statenvoorstel gaat bespreken. Dit agendapunt wordt naar voren gehaald op de agenda.

Mevrouw Krijgsman merkt op dat de PvdA de argumentatie om hier een Statenvoorstel van te maken en de spoed hierbij niet kan volgen. De PvdA ziet dit niet als een programma onder de Omgevingsvisie. De subsidies hieronder komen voort uit Europa en het is niet mogelijk om hier een verordening op te maken. De PvdA ziet daarom niet waarom dit spoed zou hebben en vraagt om dit punt naar de volgende commissievergadering door te schuiven, wanneer de stukken compleet zijn.

De voorzitter antwoordt dat een meerderheid voorstander is om agendapunt 10 te bespreken.

De voorzitter meldt dat agendapunt 15 (SB Voortgang Vitale Wijken aanpak (2022RGW81) geen besprekingspunt meer is omdat de SP tevreden was met de beantwoording.

Mevrouw Veen meldt dat in de vragen omtrent betaalbare koopwoningen voor middeninkomens een informatiesessie is voorgesteld. Hier is door een aantal partijen positief op gereageerd. Zij wil hier graag haar positieve reactie aan toevoegen.

De voorzitter antwoordt dat dit op de agenda staat bij de termijnagenda.

De agenda wordt vastgesteld.

3. Mededelingen

De voorzitter meldt dat er een aantal mededelingen zijn vanuit GS.

Gedeputeerde Sterk meldt dat zij in de vorige commissie op vragen van de SGP heeft toegezegd dat zij in deze commissie een update zou geven van de voortgang 'Groene Contour'. Dit stond op de termijnagenda maar GS hebben de planning niet kunnen halen en hebben meer tijd nodig om de voortgangsrapportage af te ronden. Daardoor kan zij deze toezegging niet gestand doen. Na het vaststellen van het Instrumentenkader zijn twee varianten opengesteld voor subsidie. Er wordt nog gewerkt aan de openstelling van de overige drie subsidievarianten. De openstelling van de twee varianten heeft geresulteerd in een concrete subsidieaanvraag en

een aanvraag die in voorbereiding is. Het gevolg van de tegenvallende aantal aanvragen is dat er voor alle sporen nog voldoende geld beschikbaar is. Er is nog wat tijd nodig om een en ander precies in beeld te brengen en daarom komt de Statenbrief 'Voortgang Groene Contour' in de volgende commissievergadering aan de orde.

De heer Hazeleger bedankt voor de helderheid en merkt op dat hij op de termijnagenda nog geen Statenvoorstel of Statenbrief ziet om de andere sporen open te zetten. Hij vraagt of deze planning al bekend is, of dat dit komt in de Statenbrief van de volgende ronde.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat GS hier in de Statenbrief verder op in zullen gaan. De volgende vergadering zal hierover het gesprek worden gevoerd.

Gedeputeerde Sterk heeft een tweede mededeling. Het betreft het 'Wijzigingsbesluit Subsidieregeling Klimaatbestendige Groene en Gezonde Steden en Dorpen'. Het college heeft hier vorige week een kleine technische, en dus niet inhoudelijke bijstelling, op vastgesteld omtrent de datum van inwerkingtreding. Het betreft een gedeeltelijke inwerkingtreding met terugwerkende kracht: Aan het ophogen van het subsidiefonds, is een artikel toegevoegd over de ingangsdatum. Dit tomt niet aan de inhoud van het oorspronkelijke Wijzigingsbesluit. Zij kan zich voorstellen dat dit veel informatie is en zegt daarom toe dat de commissie op papier ontvangt hoe het definitieve wijzigingsbesluit eruit ziet.

De derde mededeling van de gedeputeerde gaat over motie 14 omtrent de Utrechtse aanpak voor dierenwelzijn. Zij is op de uitvoering al eerder ingegaan in het memo dat zij aan PS heeft gestuurd rond de aanpak van stikstof, bij het Handelingskader. Zij komt hierop terug omdat eind maart de Raad voor de Dieraangelegenheden op verzoek van LNV het rapport heeft gepresenteerd over dierenwelzijn in verschillende overheidslagen. Dit rapport is belangrijk om gericht naar de motie te kunnen kijken. Volgens de Raad is er geen aanleiding voor extra bevoegdheden, met uitzondering van het vergunningenbeleid rondom evenementen met dieren. De richtlijnen en het kader worden op nationaal niveau bepaald en vervolgens is de uitwerking veelal op gemeentelijk niveau. De provincie is blij met dit rapport waarin wordt voorgesteld om een landelijk informatie- en kennisplatform in te richten. Het rapport wordt deze maand op nationaal niveau behandeld in de Kamercommissie Dierenwelzijn en waarschijnlijk voorzien van een appreciatie van de minister van LNV. De bevindingen zullen in IPO-verband worden besproken en medio dit jaar zal de motie worden opgepakt. Zij zal de commissie hierover informeren. De zorgen van de Raad over het borgen van dierenwelzijn in de natuur zijn vooralsnog niet weggenomen. Zij brengen in 2022 daarom een rapport uit over de noodhulp en opvang van in het wild levende dieren.

Gedeputeerde Van Essen heeft een mededeling vanuit de ontwikkelingen rond IPO in relatie tot de nieuwe minister van Ruimtelijke Ontwikkeling (Hugo de Jonge). Een paar maanden geleden heeft de gedeputeerde de commissie geïnformeerd over de rol in de ruimte en de visies vanuit de provincies daarop. Er zijn veelvuldig gesprekken tussen de nieuwe minister en zijn ambtenaren met de decentrale overheden. Er is al lang een roep om meer regie op de ruimte. De nieuwe minister wil hier invulling aan geven in nauwe samenwerking met de centrale overheden en ziet hierin een belangrijke rol voor provincies. Er is een brief in aantocht van de minister over de manier waarop hij het onderwerp ruimtelijke ontwikkeling binnen zijn portefeuille vorm wil geven. Deze brief zal binnenkort verschijnen. Op 1 juni is er een informatiesessie gepland over de samenwerking in de ruimtelijke ordening tussen de verschillende bestuurslagen, met het aantreden van de minister die zich hiermee bezighoudt.

4. Ingekomen stukken RGW

Allen hebben hier kennis van kunnen nemen.

5. Verslag van Statencommissie Ruimte, Groen en Water/Wonen

De voorzitter vraagt of er vragen of opmerkingen zijn.

De heer Hazeleger vraagt of het verslag de volgende keer kan worden vastgesteld. Hij heeft in het verslag een aantal zaken gezien die taalkundig niet kloppen en hij zou dit graag nog willen doorgeven aan de griffier.

De voorzitter vindt dit een goed voorstel.

6. Termijnagenda en lijst moties RGW

De voorzitter meldt dat er een tweetal verzoeken zijn voor werkbezoeken/informatiesessies. Zij wijst erop dat het belangrijk is dat er niet lichtvaardig wordt omgegaan met werkbezoeken en infosessies omdat mensen hun best doen om die te organiseren en voor te bereiden.

De ChristenUnie had een sessie over de Vinkeveense Plassen aangevraagd in vervolg op het werkbezoek. Gedeputeerde Van Essen heeft aangegeven hier graag een reactie op te willen geven.

Gedeputeerde Van Essen meldt dat men tijdens het werkbezoek een goed beeld heeft gekregen van de dilemma's die daar spelen. Het verzoek van de ChristenUnie is om als Staten in gesprek te gaan met de klankbordgroep. De

gedeputeerde wil de commissie dit ontraden omdat dit een rare rolvermenging geeft met de raad. De raad heeft de klankbordgroep in het leven geroepen en moet over het bestemmingsplan gaan besluiten. De gemeente is zelf het eerste aanspreekpunt daarvoor, en als de provincie daar dwars doorheen een gesprek met de klankbordgroep gaat voeren dan wordt het voor de klankbordgroep niet helder bij wie zij moeten zijn, en wordt het voor de gemeente een onduidelijk afstemming. De provincie ondersteunt de gemeente van harte. De dilemma's zijn gedeeld. Als meer duidelijkheid is in welke richting de gemeente de oplossing wil zoeken, en als dat iets is wat spanning oplevert met de kaders die de Staten heeft meegegeven, dan zal hij de Staten daarover meteen informeren.

Mevrouw De Haan antwoordt dat de ChristenUnie zich dit in deze fase van het proces kan voorstellen. In het kader van een complex proces wat uiteindelijk tot oordeels- en besluitvorming moet komen zou er wellicht later in dit jaar een moment kunnen zijn waarop de ChristenUnie deze vraag opnieuw kan stellen. Dit wordt afgewacht. In het kader van de complexe afweging tussen natuur en recreatie komt dit wellicht nog terug in het kader van de meerwaardebenadering.

De voorzitter meldt dat het tweede voorstel van de ChristenUnie ging over de Statenbrief betaalbare koopwoningen voor de middeninkomens. Er ligt een verzoek voor een infosessie.

Mevrouw Veen merkt op dat D66 het verzoek steunt dat in de schriftelijke beantwoording heeft gestaan.

Mevrouw Koelewijn vraagt aandacht voor zogenaamde nep sociale huur. Het CDA vindt dit een zorgelijke ontwikkeling en vraagt hier aandacht voor. Het komt steeds vaker voor dat particuliere beleggers woningen in de huursector aanbieden onder de zogenaamde huurtoeslaggrens en deze woningen op termijn, na vijf- tot tien jaar, weer uit gaan panden en de huurders het huis als koopwoning aanbieden. Dan is het geen echte sociale huur maar een vorm van verborgen vrijesectorhuur.

Gedeputeerde Van Muilekom geeft aan dat de woningcorporaties vragen om ruimte en mogelijkheden voor de sociale huur, en verzoeken om dit niet aan de particulier over te laten omdat men het dan niet in de hand heeft. Hij denkt dat men corporaties en gemeenten goed in positie moet brengen. Op de vraag over de betaalbare koop antwoordt hij dat het college heeft laten onderzoeken wat er allemaal is. Hier komen twee opties uit: Koopgarant en koopsmart waar de provincie misschien een rol in kan pakken. Dit moet verder worden uitgewerkt. De ChristenUnie stelde een vraag over de slagingskans aangezien de vraag is waar het geld vandaan komt. De gedeputeerde stelt voor dat het college beide opties uitwerkt met aandacht voor de wijze waarop dit werkt. Zijn voorstel is om dit te doen na het nader onderzoek van de twee opties zodat hij een compleet palet kan laten zien. De gedeputeerde vindt het heel belangrijk dat de groep die niet aan de bak komt op de woningmarkt hier wel in slaagt. Er moet vooral veel gebouwd worden.

Mevrouw Rikkoert meldt dat dit een antwoord was op haar vraag of er meer informatie kon komen over de twee opties. Zij verwacht dit op korte termijn.

Gedeputeerde Van Muilekom denkt dat dit na de zomer wordt als hij ziet hoe vol het is met informatiesessies. Een goede uitwerking met de consequenties is belangrijk. Dit zal niet voor de zomer gereed zijn maar wel in 2022.

De heer Hazeleger merkt op dat op de lijst moties twee moties staan waarvan de SGP denkt dat ze niet afgedaan moeten worden:

- De belangrijkste is motie 72 die gaat over 'Landbouw geen ongewenste sector'. Er waren twee besluitpunten: gebiedstafels en stikstofdoelstellingen die in het Handlingskader zitten. Het tweede besluitpunt is om bij het Rijk aandacht te vragen voor de problemen die voortkomen vanuit het blind varen op stikstofdoelstellingen. Dit is een toezegging die nog vanuit de Staten open staat en hij wil deze motie laten staan totdat de commissie nader op de hoogte is gesteld wat de provincie richting het Rijk daarmee heeft gedaan.
- Motie 47 gaat over de manier waarop de provincie de gebiedsprocessen inricht met een onafhankelijke partij die dat trekt. Zo'n partij is niet als zodanig opgenomen in het Handlingskader. Dit zou hij als een duwtje naar de Staten willen laten staan totdat GS de gebiedsplannen aan de commissie hebben voorgelegd.

Gedeputeerde Sterk vraagt wat de heer Hazeleger bedoelt met de gebiedsplannen en geeft aan dat er één gebiedsplan komt. Er zijn meerdere gebiedstafels die gebiedsagenda's gaan maken. Deze agenda's komen in één provinciaal gebiedsplan.

De voorzitter vraagt gedeputeerde Sterk of zij kan reageren op beide verzoeken om de moties aan te houden. Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de moties zeker worden meegenomen.

7. Rondvraag

De voorzitter meldt dat er een rondvraag is van D66, PvdA, PvdD en GroenLinks over landbouw. Zij vraagt wie van de indieners nog iets wil toelichten.

Mevrouw De Widt meldt dat de Europese Commissie het Nederlandse voorstel voor landbouw heeft afgekeurd. Wat D66 betreft is dat goed en slecht nieuws. Het is goed nieuws omdat duidelijk is dat er meer moet gebeuren, maar slecht nieuws omdat er alweer onduidelijkheid voor de boeren is, en zonder de boeren komt Nederland niet tot de noodzakelijke transitie naar kringlooplandbouw. Nederland kan het zich niet permitteren om gigantische bedragen mis te lopen die vanuit Brussel naar de landbouw gaan. Daarom heeft zij, mede namens PvdA, GroenLinks en PvdD, vragen ingebracht. Zij wil tevens de opwaardering van de Statenbrief 'Voortgangsrapportage Samenwerkingsagenda Landbouw' toelichten. Deze opwaardering heeft zij laten intrekken omdat zij verwacht dat met het standpunt van de Europese Commissie de beweging wel op gang gaat komen. Zij ziet in de beantwoording van de technische vragen dat een discussie over dit onderwerp in de tweede helft van dit jaar in het vooruitzicht is gesteld. Op dat moment zal meer bekend zijn over het kabinetsbeleid en het onderzoek van de Rekenkamer. Zij zou graag zien dat dit in een toezegging op de Termijnagenda wordt genoteerd.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de Staten gaan over de toevoegingen in de Termijnagenda. Het lijkt haar goed dat dit punt hierop komt te staan. Zij heeft tevens een antwoord op de vragen die zijn gesteld. Zij heeft kennisgenomen van de observatiebrief van de Europese Commissie op het Nationaal Strategisch Plan, zoals het ministerie van LNV dit eind vorig jaar in Brussel heeft ingediend, en ze heeft de eerste reactie van de minister van LNV op de observatiebrief gezien. In haar brief geeft de Europese Commissie aan op welke punten het NSP volgens haar nadere onderbouwing of aanpassing behoeft zodat het NSP binnen de termijn van zes maanden goedgekeurd kan worden. Verder spreekt de commissie ook waardering uit voor verschillende onderdelen van het NSP. Zo'n observatiebrief is een gebruikelijke stap in de procedure van goedkeuring en de gedeputeerde weet dat andere landen deze brief ook hebben gekregen. Op basis van de observatiebrief zal het Rijk daar waar nodig zaken aanpassen. De Europese Commissie is positief over de middelen die nationaal, vanuit het coalitieakkoord, beschikbaar komen voor het klimaat (€ 35 miljard) en het Transitiefonds Landelijk Gebied (€ 25 miljard). Zij vraagt om verbinding te leggen tussen deze middelen en het NSP om de uitdaging in de landbouw aan te pakken. In december, bij het indienen van het coalitieakkoord NSP, was dit nog niet mogelijk op basis van het nieuwe coalitieakkoord. De ambities op het gebied van natuur en klimaat zijn hoger dan waar de commissie in het NSP vanuit gaat. Verder kan de provincie zich goed vinden in de lijn en de stappen die de minister van LNV in zijn eerste reactie heeft aangekondigd. Hij komt in mei met een appreciatie waarbij de provincies worden betrokken. De gedeputeerde zal de Staten informeren over het aangepaste NSP. Verder staat er inmiddels voor 1 juni een informatiesessie over het GLB/NSP gepland zodat zij de Staten daar nader over kan informeren. Tot die tijd wordt het provinciale deel van het NSP verder uitgewerkt en ook de gebiedsgerichte aanpak stikstof in samenhang met andere opgaven. De landbouwvisie en het coalitieakkoord zijn hiervoor richtinggevend.

De voorzitter gaat door naar de volgende rondvraag ingediend door JA21 over de update van de uitspraken over de vos, wildzwijn, knobbelzwaan en spreeuw. De heer Dinklo heeft geen extra toelichting en de voorzitter geeft de gedeputeerde het woord.

Gedeputeerde Sterk meldt dat het ministerie LNV in een ambtelijk overleg op 16 maart heeft aangegeven dat het reparatiebesluit minimaal drie maanden vergt en niet voor half juli 2022 wordt verwacht.

De heer Dinklo vraagt of na het reparatiebesluit de weidevogel weer beschermd kan worden en de vos beheerd.

Gedeputeerde Sterk heeft begrepen dat in ambtelijk overleg is aangegeven dat het besluit drie maanden vergt. Het ministerie kan zich aansluiten bij het hoger beroep van de provincie en gaat hierover nog nadenken.

De heer Dinklo meende in het memo te lezen dat het ministerie zich wel had aangesloten bij het hoger beroep.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat het ministerie contact heeft gezocht om zich mogelijk aan te sluiten bij het hoger beroep van de provincie. Het besluit om dit definitief te doen vraagt voor het ministerie minimaal drie maanden en wordt niet verwacht voor half juli 2022.

De heer Dinklo vraagt of het ministerie wel een besluit gaat nemen om de wetgeving omtrent het niet meer mogen beheren van de vos te repareren.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat zij het moet doen met de informatie die zij heeft ontvangen van het ministerie. Dat overweegt om zich aan te sluiten bij het hoger beroep van de provincie omdat het uiteindelijk ook gaat over hun eigen landelijke regeling. Ze zal hier schriftelijk nog op terugkomen.

De voorzitter heeft nog rondvragen over de wolf ingediend door het CDA en door de PvdD en GroenLinks. Zij geeft allereerst mevrouw Koelewijn van het CDA het woord.

Mevrouw Koelewijn licht toe dat de aanwezigheid van een wolf in een wijk vragen oproept rondom veiligheid. Het is daarom belangrijk dat er goede informatie komt over wat er aan de hand is en dat er vanuit de provincie aandacht is voor mensen die zorgen of vragen hebben. Dit kan bijvoorbeeld door middel van een meldpunt om

ervoor te zorgen dat er geen onnodige onrust ontstaat. Daarnaast raakt dit niet alleen inwoners maar ook agrariërs. Hier ziet men dat er andere vragen opkomen en deze vragen heeft zij hier gesteld.

De heer Van der Steeg meldt dat de vragen van de PvdD eveneens zijn bedoeld om onnodige onrust weg te nemen. Hij stelt ze mede namens mevrouw Van Elteren van GroenLinks. De PvdD beseft dat er wellicht wat meer tijd voor nodig zal zijn om ze te beantwoorden dan direct in deze vergadering, gezien de hoeveelheid- en aard van de vragen. Mocht dit zo zijn dan vindt de PvdD het prima als de vragen via artikel 47 beantwoord gaan worden.

Gedeputeerde Sterk bedankt de heer Van der Steeg voor de laatste toelichting. Zij zal op drie vragen schriftelijk terugkomen en de rest mondeling afhandelen. De vragen van mevrouw Koelewijn zal zij eveneens mondeling afhandelen. Allen hebben de beelden gezien van de wolf in de provincie Utrecht. Het is onbekend of het een of meerdere wolven betreft. De wolf zwerft momenteel door de provincie maar het kan ook zijn dat hij de provincie alweer heeft verlaten omdat er geen recentere signaleringen zijn. In algemene zin wil zij aangeven dat de provincies een gezamenlijk wolvenplan hebben om eenduidig om te gaan met dit beschermde dier en de zorg voor schadegevallen. Als een wolf een schaap aanvalt of doodt, wordt volgens de richtlijnen van het wolvenplan een tegemoetkoming in de schade verstrekt. Toen de provincie hoorde dat de wolf rondtrok heeft de provincie via de Faunabeheereenheid grondgebruikers en LTO geïnformeerd over zijn aanwezigheid en hoe boeren hun vee kunnen beschermen. Stichting Valwind is geïnformeerd voor het geval een wolf aangereden zou worden en er is besloten om een calamiteitenregeling op te stellen. Gelderland hanteert die al en dit betekent dat degene die schade krijgt aan zijn schapen hierop een beroep kan doen en bijvoorbeeld ook netten en afrastering kan krijgen om het gebied te omrasteren. Dit kunnen schapenhouders aanvragen als wolven binnen een week twee keer schapen hebben aangevallen in een- á twee aangrenzende gemeentes. In het wolvenplan is beschreven in welke situaties en bij welk wolfgedrag er sprake is van een probleem. Er kan ingegrepen worden als wolven gevaarlijk of problematisch gedrag vertonen richting mensen en honden. De gedeputeerde zal de link van het wolvenplan naar de commissie sturen.

Gedeputeerde Sterk beantwoordt de vragen:

- Op de vraag wat burgers kunnen doen antwoordt de gedeputeerde dat zij een melding kunnen doen op de site www.wolveninnederland.nl.
- Op de vraag of de provincie kan inzetten op wolfvrije gebieden en een betere bescherming van mensen, schapen en ander vee tegen de wolf antwoordt zij dat dit niet kan. In de Europese wetgeving is de wolf een beschermd dier en Nederland kan dit soort maatregelen niet nemen. De redenen daarachter zijn dat er alternatieve methodes zijn om schade te voorkomen en te reduceren. Het instellen van wolfvrije gebieden heeft mogelijk negatieve effecten op de staat van instandhouding. Tevens staat in de wetgeving dat afwijkingen op bescherming van soorten alleen mogelijk zijn op basis van individuele afweging en niet toe te passen zijn op hele gebieden.
- Op de vragen van de PvdD en GroenLinks antwoordt zij dat er geen statistieken zijn over hoe groot de kans is dat men door een mens in Amersfoort wordt gebeten en daarmee of de kans groter is dan de kans om door een wolf gebeten te worden. De reacties waaruit onrust spreekt zijn vooral herleidbaar tot de onbekendheid met het gedrag van de wolf. De provincie volgt het Interprovinciaal Wolvenplan dat zij net heeft toegelicht en denkt dat voorlichting en communicatie een heel belangrijk onderdeel zijn rondom wolven. De provincie stemt dit af op de situatie. Het gaat er hierbij tevens om of er sprake is van een doortrekkende solitaire wolf of dat er sprake is van vestiging.
- De gedeputeerde zegt toe dat zij de vragen 5, 7 en 8 nog schriftelijk zal beantwoorden.
- De commissie gaat zelf over de vraag om een informatiesessie over de wolf. Als daar interesse voor is dan is de gedeputeerde bereid om de werkorganisatie bij de unit Faunazaken van BIJ12 te vragen of zij samen met de commissie zo'n sessie willen organiseren.

De heer Van der Steeg bedankt voor de beantwoording. Hij weet niet of vraag 4 hiermee beantwoord is maar in deze vraag ging het meer om een inschatting dan een concreet cijfer. Hij is het met de gedeputeerde eens dat onbekendheid met de wolf meer de oorzaak is dan het Roodkapjessyndroom. Het Roodkapjessyndroom betreft onbekendheid met de wolf in het sprookje. Wanneer meer mensen een infosessie willen organiseren dan vindt hij dit prima. Dit zou in huis kunnen worden georganiseerd met interessante sprekers. Bij vraag 4 was eigenlijk het punt dat in de relatie tussen mens en wolf het gedrag van de mens vaak het grootste probleem is. Hierbij heeft men het over bijvoeren, conditioneren van een wolf door afval te laten liggen. Wanneer er een ontheffing gegeven zou moeten worden om de wolf te doden dan moet de gedeputeerde deze ontheffing verlenen. Hij wil daarom graag vernemen of de gedeputeerde bereid is om te doen aan bewustwording en voorlichting zodat in ieder geval de mens op een goede manier met de wolf om zou kunnen gaan.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat zij heeft aangegeven dat de provincie al eerder voldaan heeft aan dat verzoek. Toen de wolf door de provincie trok is een bericht uitgedaan zodat mensen wisten dat de wolf er was. Tevens is gecommuniceerd waar men meldingen kon doen. De direct betrokkenen en Stichting Valwind zijn ingeseind. Dit is

allemaal belegd in het Wolvenplan. Het is belangrijk dat mensen weten dat de wolf er is en wat zij wel/niet moeten doen. Dit hangt af van de situatie en het terrein waar de wolf zich op dat moment bevindt.

De heer Van der Steeg vraagt hoe toegankelijk dit wolvenplan is. In Italië is bijvoorbeeld een e-reader beschikbaar voor een agrariër waarin hij alles over de wolf en preventieve maatregelen kan vinden. Is zo'n bundeling ook beschikbaar voor de agrariërs in Nederland? Het lijkt hem goed om dit te doen zodat de informatie ook toegankelijk is voor de inwoner/agrariër van Utrecht.

De heer Dorst geeft aan dat er een infosessie kan worden gereorganiseerd als daar een meerderheid voor is. Hij hoopt dat de voorzitter wil peilen of de brede interesse er is.

De voorzitter vraagt wie mee wil worden genomen en constateert dat er onvoldoende interesse is.

Mevrouw Van Gilse vraagt of dit onderwerp onder een andere informatiesessie kan worden meegenomen. Het onderwerp zou in breder verband (faunabeheer) kunnen worden besproken. Bijvoorbeeld de wolf en de goudjakhals.

De heer Van der Steeg merkt op dat een aantal partijen een eigen infosessie zouden kunnen organiseren. In een breder gesprek meenmen is wat hem betreft ook prima.

De voorzitter parkeert de wolfsessie omdat dit nog niet helder is.

8. SV Vaststelling Strategisch bosbeleid (2022RGW94)

De voorzitter meldt dat de heer Greeven van Stichting Milieuzorg Zeist e.o. inspreker is. Het Strategisch bosbeleid betreft een Statenvoorstel dat wordt behandeld in twee termijnen. De inspraak vindt plaats volgens het nieuwe Reglement van Orde en zal maximaal vijf minuten duren. Daarna is er de mogelijkheid tot een reactie. Na de inspraak kan de commissie vragen stellen aan de heer Greeven. Vervolgens is er een eerste termijn van maximaal een minuut waarna de gedeputeerde het woord krijgt. Zij heet de heer Greeven welkom.

De heer Greeven stelt zichzelf voor en meldt dat hij al heel lang bezig is om bos en natuur in zijn algemeenheid binnen de provincie Utrecht op de kaart te zetten. De inspraak is te vinden [via deze link](#).

De voorzitter informeert of er vragen zijn voor de heer Greeven.

Mevrouw De Haan geeft aan dat in de Bosstrategie wordt vermeld dat 500 hectare bos in het NNN terecht moet komen ten koste van andere natuur. Zij vraagt om een reactie op dit voorstel.

De heer Greeven antwoordt dat er binnen het NNN verschillende natuurdoelen zijn. Hij begreep dat men dit bos vooral op kruidenrijk grasland wil. Dit zijn lage natuurwaarden maar het is vooral belangrijk om een ecologische analyse te maken om te kijken of het van toegevoegde waarde is om daar bos te realiseren. Juist de open delen met het opgaande bos hebben een bepaalde ecologische waarde. Men moet dus op netwerkniveau bekijken of dit echt van toegevoegde waarde is. Daarom waren natuur- en milieuorganisaties terughoudend of men dit als toegevoegde waarde moet willen.

Mevrouw Van Elteren hoorde dat er ook zelfregulerende bossen moeten zijn. In Utrecht zijn er twee bosreservaten: Bij Maarn en Amerongen. Zij vraagt hoe de heer Greeven hier tegenaan kijkt en of de oppervlaktes voldoende zijn.

De heer Greeven antwoordt dat hij beide bosreservaten kent. De Galgenberg bestaat deels uit jong bos. De bosreservaten zijn indertijd ingesteld om de natuurlijke bosontwikkeling in heel Nederland meer te volgen voor wetenschappelijk onderzoek. Hier wordt in de beantwoording van de vragen naar verwezen, en hier zijn allerlei publicaties van. Bij Noordhout ligt een bos dat nog veel ouder is met hele oude dode beuken waarbij je een overgang ziet in de natuurlijke ontwikkeling van dat bos met alle soorten die daarbij komen. Het gaat meer om een beleidsmatige vertaling naar welke bosnatuur (en daar rekent hij alle fasen van hei tot stuifzand in mee) men in de provincie Utrecht wil; en of men op een hoger schaalniveau wil komen, of afhankelijk wil blijven van beheren. Zelfs binnen natuurbos is 20% houtroof nog steeds toegestaan. Alleen in bosreservaten laat men de natuur zich vanuit natuur ontwikkelen. Natuurlijk is er soms omvormingsbeheer nodig om tot grote natuureenheden te kunnen komen. Juist het proces van natuurlijke ontwikkeling wordt onvoldoende geagendeerd terwijl daar heel veel kansen liggen.

De heer Hazeleger merkt op dat in het huidige Strategisch bosbeleid in de prioritering op de korte termijn wordt gekozen voor de aanplant van meer bos. Vindt de heer Greeven dit een goed idee of vindt hij dat men ook inhoudelijk naar de kwaliteit van het bos zou moeten kijken?

De heer Greeven denkt gezien de enorme vraag naar bos en natuur in zijn algemeenheid dat men vooral moet kijken waar kansen liggen, maar dit wel ecologisch zorgvuldig moet toetsen. Tegelijkertijd staan de bossen in recreatieve- en ecologische zin enorm onder druk. Reken maar dat grote delen van de Utrechtse Heuvelrug ook

onder een stikstofdeken vallen. Ecohydrologisch is voor een groot deel, door de grondwaterontwikkelingen, de kwel natuur weggevallen. In de Blauwe Agenda wordt dit opgepakt maar dan zou men echt tot herstel moeten komen, ook in de kwel natuur. Grote delen van de flanken van de Heuvelrug sterven momenteel af vanwege de droogtes die er geweest zijn. Je moet aan de ene kant naar kwantiteit en structuur kijken en aan de andere kant naar kwaliteit. Daar is eveneens grote winst mogelijk. Men is terughoudend ten aanzien van de aanpak van onder andere stikstof. De Blauwe Agenda staat op de agenda maar waar dit toe gaat leiden is nog even de vraag. Het zijn dus beide sporen.

Mevrouw Keller merkt op dat in de provincie Utrecht damherten, edelherten en wilde zwijnen worden tegengehouden. Zou het mogelijkheden bieden om deze dieren wel in de provincie toe te laten wanneer er sprake is van een robuuste verbinding en ontwikkeling van wildernis natuur?

De heer Greeven geeft aan dat deze dieren een toegevoegde waarde hebben voor de ecologische waarde van de bossen. Bij een zelfregulerend systeem heeft men uiteindelijk ook de wolf en andere predatoren nodig. Hij is daarom blij dat de wolf in Nederland is gearriveerd. Er moeten echter wel voldoende geschikte gebieden en rust aanwezig zijn. In veel landen is de natuur onderdeel van het leven. De wolf is in 1700 verjaagd en de mens moet leren om met dit soort dieren en de natuur weer om te gaan in een partnerrelatie.

Mevrouw De Widt meldt dat de heer Greeven aangaf dat er geen nota van beantwoording uit de participatie is gemaakt. Zij vraagt wat de kern van zijn betoog is en of dit goed in het bosbeleid is geland.

De heer Greeven antwoordt dat hij hetgeen hij in de inspraakreactie naar voren heeft gebracht grotendeels niet terug heeft kunnen vinden. Hij heeft verschillende punten ingebracht tijdens de sessies: De zelfregulerende natuur, grotere eenheden, de verbinding met de Veluwe, een integrale visiekaart waar men gezamenlijk op inzet en met name veel meer natuurlijk bosbeheer. Er is landelijk veel discussie over de schaal van de kapvlakte. De Stichting Natuuralert Wageningen heeft hier ook van alles over gezegd. Deels is hieraan tegemoetgekomen. Men is teruggegaan van 1 hectare kapvlakte naar 0,5 maar dit is al bijna zo groot als een voetbalveld. Van nature komt dit in bossen niet voor. In natuurlijke bossen is deze schaal veel kleiner. Wanneer men natuurlijk bos gaat beheren komt men eerder bij uitkapsystemen dan bij kapvlaktesystemen.

De voorzitter constateert dat dit ook staat in de stukken die zijn meegestuurd en dat hiermee de vraag beantwoord is. Zij bedankt de heer Greeven voor zijn aanwezigheid en de beantwoording en gaat verder met de eerste termijn van het Statenvoorstel.

Mevrouw Van Elteren heeft nog een aantal vragen:

- Al eerder hebben GroenLinks en de PvdD verwezen naar het onderzoek van de kansen op soortenrijke klimaatbossen. Uit dat onderzoek bleek dat in het Veenweidegebied en in het Krommerijgebied mooie kansen liggen voor klimaatbestendige bossen. Ook in het Strategisch bosbeleid leest men hier iets over en wordt het Krommerijgebied genoemd. De ambitie blijft echter vaag. Er valt te lezen dat het onderzoek naar klimaatbossen in Utrecht wordt gezien als een inspiratie voor de invulling van het Strategisch Bosbeleid in combinatie met klimaatdoelen. Zij vraagt of de gedeputeerde concreter kan maken of het de intentie is om aan de slag te gaan met deze soortenrijke klimaatbossen, en of dit concreter wordt gemaakt in de Uitvoeringsagenda.
- Het is goed om te lezen dat er veel animo is voor voedselbossen. GroenLinks krijgt echter het signaal dat het voor veel initiatiefnemers van voedselbossen lastig is om locaties voor deze voedselbossen te vinden. Zij vraagt of de gedeputeerde dit signaal ook krijgt en of zij hierin een rol ziet voor de provincie Utrecht. De ondersteuning zoals omschreven in het Strategisch bosbeleid lijkt vooral gericht op boeren en grondeigenaren, maar zij moeten deze grond eerst zien te krijgen.
- GroenLinks heeft een technische vraag gesteld over het planten van inheemse soorten en het gebruiken van gebiedseigen plantmateriaal. In het Strategisch bosbeleid valt te lezen dat de provincie erkent dat er een risico is bij het aanplanten van niet-inheemse klimaatbestendige bomen en het onbedoeld introduceren van invasieve soorten die de inheemse biodiversiteit van het bos bedreigen.
- De provincie Utrecht wil een pilot ondersteunen van Staatsbosbeheer waarbij klimaatbestendige bodem- en rijkstrooselsoorten worden bijgemengd. GroenLinks vraagt of meer informatie kan worden gedeeld over deze pilot en of er bij het uitvoeren van de pilot voldoende aandacht is voor de gevolgen voor de biodiversiteit, zoals het effect op insectensoorten.
- Tot slot wil zij een pleidooi houden voor het niets doen. Bossen zijn zelfregulerende systemen die zichzelf met verjonging in stand houden maar wanneer men het bosbeleid leest kan worden geconstateerd dat de provincie druk bezig is met de bossen. Er zijn in de provincie slechts twee plekken waar geen houtoogst en beheer plaatsvindt. GroenLinks vraagt of het wenselijk is om meer bosoppervlakte aan te wijzen waar de natuurlijke processen langdurig hun gang kunnen gaan en waar de mens vanaf blijft qua houtbeheer, maar ook als het gaat om recreatie en jacht. Zij heeft begrepen dat de Utrechtse Heuvelrug eventueel een kanshebber is en zij vraagt hoe de gedeputeerde hierover denkt.

Mevrouw Koelewijn merkt op dat de recreatiedruk heel groot is en vraagt waar de recreanten naar toe moeten.

Mevrouw Van Elteren antwoordt dat de provincie ook bezig is met meer recreatie bij Groen Groeit Mee, zodat de recreatie meegroeit met het aantal bewoners in de provincie. Zij kan zich voorstellen dat er andere recreatieplekken gecreëerd worden. Het is interessant om goed te bekijken welke gebieden men bos laat zijn. Men moet niet alle recreanten weren uit het bos omdat men door het bos te bezoeken respect krijgt voor de natuur, maar er moeten plekken zijn waar recreatie niet kan.

Mevrouw Koelewijn antwoordt dat de conclusie is dat de recreatiedruk op andere plekken die men ook als natuur beschouwt groter wordt.

Mevrouw Van Elteren antwoordt dat het duidelijk is dat er een groeiende behoefte is aan plekken waar mensen kunnen recreëren.

De heer Van der Steeg constateert dat de toegenomen druk mede komt omdat de provincie nog steeds een achterstand heeft van 500 hectare ten aanzien van recreatief groen. Hij adviseert om hiermee aan de slag te gaan.

Mevrouw Van Gilse meldt dat bossen belangrijk zijn voor de biodiversiteit en het woon- en recreatieplezier. Het is goed om hier als provincie een duidelijke visie en plannen op te hebben. De VVD heeft een aantal vragen:

- De plannen zijn zeer ambitieus en wat is het realiteitsgehalte is van deze plannen? De afgelopen jaren heeft men gezien dat op het gebied van het realiseren van nieuwe natuur de planning nooit gehaald is. Waarom zou het op dit beleid dan wel lukken? En als de planning niet lukt wat gaat er dan gebeuren?
- Een andere trend die de VVD zeer betreurt is dat er geld wordt uitgegeven dat er nog niet is. Zij vraagt waarom daarvoor is gekozen. Voor het grootste deel van de kosten is nog geen dekking maar er wordt wel een visie vastgesteld. Wat gebeurt er wanneer de provincie het geld niet krijgt? Als men kijkt naar de andere uitdagingen die de provincie te wachten staan dan is € 106 miljoen veel geld om hieraan uit te geven, waarvan € 45 miljoen extra provinciale middelen, naast wat er al in de programmabegroting is opgenomen.
- De VVD vindt het een belangrijke taak van de provincie om een goed beleid op de bossen te hebben, maar in hoeverre is het ook de taak van de provincie om zelf al die bossen aan te leggen en grotendeels de kosten te dragen? Kan dit niet met andere overheden of maatschappelijke organisaties gerealiseerd worden?
- Er is gekozen om middelen te bestemmen, vooruitlopend op de definitieve jaarrekening, voordat de Staten zich hierover hebben kunnen uitspreken. Waarom is hiervoor gekozen?
- Er werd een aantal keer de koppeling met de verstedelijkingsopgave gemaakt, waar nieuw bos onderdeel van uitmaakt en zich in gelijke tred ontwikkelt met de verstedelijkingsopgave. Is het beleid dat wordt vastgesteld afhankelijk van de verstedelijkingsopgave? Als de voorspelde groei anders wordt verandert het beleid dan ook?
- Waarom is gekozen voor één besluitpunt? Het is fijn om te kunnen zien uit welke onderdelen beleid bestaat, voor welke onderdelen men kiest dit eventueel te kunnen agenderen.
- De VVD vindt de toegankelijkheid van bossen belangrijk en is benieuwd hoe de gedeputeerde dit ziet. Hoe kijkt zij aan tegen nieuw te ontwikkelen bossen?
- De VVD geeft een compliment over het meenemen van de brandveiligheid en ziet dit als een belangrijke uitdaging. De vraag is of het opruimen van het kreupelhout en afgewaaid takken invloed heeft op de biodiversiteit en hoe daar goed een balans in kan worden gehouden.

De heer Dinklo meldt dat er punten zijn genoemd waar JA21 ook tegenaan liep en vragen over had. Hij heeft vernomen dat over de besluitpunten een erratum komt met meer besluitpunten. JA21 had nog een paar punten:

- Er wordt een hele ambitieuze doelstelling neergelegd, zoals bij het NNN waarvan de doelstellingen tot nu toe niet worden gehaald. Niemand is tegen het bos maar het klinkt een beetje alsof de provincie 150 hectare bos moet behouden. De spreker gaf al aan dat het goed is om de afweging te maken of het noodzakelijk is om ergens bos neer te leggen.
- Hoe is dit geborgd? Elke keer, zoals ook bij de NNN, wordt gezegd hoeveel hectare gerealiseerd gaat worden maar dit is nog nooit gehaald. Nu moet ineens 1500 hectare grond in de Groene Contour aangekocht worden, omgezet worden in bos en weer doorverkocht worden. Hoe zeker is het dat dit gehaald gaat worden? Is de visie niet te ambitieus en moet dit realistischer worden gemaakt?
- Hij sluit zich aan bij GroenLinks: Waarom moet alles in de provincie beheerd worden? Waarom kan de provincie geen grote gebieden aanwijzen waar hij niets mee doet? Als dat gebeurt neemt hij aan dat dit positieve consequenties heeft omdat de provincie dan niets hoeft te doen.

Mevrouw Koelewijn vindt het bosbeleid belangrijk in een tijd waarin men zich bewust wordt van het belang van meer bomen voor de hele provincie. Het CDA heeft dit al in 2019 met andere fracties in een motie benadrukt. Zij heeft een aantal aandachtspunten:

- Het CDA begrijpt de opmerking om te komen tot een meer divers bos. De focus op de inheemse soorten blijkt ook voor de professionals een rem te zijn op het snel planten van deze bomen en de opbrengst van deze percelen. Dit is een belangrijk aandachtspunt dat het CDA wil meegeven.
- Een ander belangrijk aandachtspunt is de bevordering van bomen binnen de bebouwde kom van dorpen en steden. Het CDA mist hierin een actieve rol van de provincie. Het wordt nu overgelaten aan de

gemeenten maar niet elke gemeente heeft hier geld en aandacht voor. Zij adviseert de provincie om een actieve rol te pakken qua communicatie en informatie richting gemeenteraden en een aanbod te doen voor het leveren van bomen in bestaande wijken en bij bewonersinitiatieven. Het CDA vindt dat een boom voor alle inwoners van de provincie erbij hoort.

Mevrouw De Widt vindt het heel jammer dat de commissie voor zoveel materiaal zo weinig lees- en voorbereidingstijd heeft gekregen. De bespreking met collega's en andere organisaties is op deze manier niet mogelijk en dit doet geen recht aan het onderwerp. Andere organisaties hebben hierover wel degelijk iets te zeggen. Dit blijkt uit de vele reacties. Zij vindt het fijn dat er een goed uitgezocht plan ligt. Zij heeft vier vragen/opmerkingen op het Beleidsplan:

- Het is niet duidelijk waar de 3x500 hectare zou kunnen komen. Het NNN en de Groene Contour lukt tot nu toe alsmaar niet. Ook in dit plan wordt er nog veel vooruitgeschoven en wat is de garantie dat dit wel gaat lukken? Zij is desalniettemin van mening dat het goed is dat er een visie er ligt.
- De onderbouwing voor 300 hectare agroforestry en voedselbossen en 120 hectare kleine landschapselementen vindt D66 niet zo sterk. Er is nu 20 hectare voedselbos en veel belangstelling, maar zij ziet dit niet zomaar gebeuren. Waaruit blijkt dat dit haalbaar is?
- Op de langere termijn is de financiering een groot gat. Op de korte termijn wordt vooral de meevaller van 2021 benut. Zij zou graag willen dat in het aangekondigde uitvoeringsprogramma wordt meegenomen hoe het beschikbare geld zo slim mogelijk ingezet kan worden. Men weet niet zeker of al dat geld er wel komt en hoe gaat men daar zo verstandig mogelijk mee om? Zit hier een systeem achter?
- Zij herhaalt haar pleidooi om ruimte te maken om het bos te laten groeien en adviseert om niet alles aan te planten. Zij zou graag een voorstel zien waar dit zou kunnen. Dit is anders dan het pleidooi van GroenLinks om bestaand bos met rust te laten en zich zoveel mogelijk te laten ontwikkelen. Daar waar men nieuw bos maakt zou dit op een meer natuurlijke manier tot stand kunnen komen. Waar zou dit kunnen?

Mevrouw Krijgsman sluit zich aan bij de eerste opmerking van D66. De PvdA heeft de bosstrategie gelezen en wordt van sommige stukken heel blij maar van andere wat minder. Waarom minder blij:

- In het voorwoord van de gedeputeerde wordt met name gesproken over het realiseren van nieuw bos. Dit is belangrijk maar behoud van het bos is nog belangrijker. Thema 3 gaat over bescherming van het bos en geeft aandacht voor oude ecologische bossen en bomen. Maar hoe gaat men die bescherming doen als een urgente melding bij de RUD wordt gedaan? Volgens geruchten is er bij Paleis Soestdijk niet meteen gehandeld door de RUD waardoor er is doorgegaan met de kap. De PvdA wacht de beantwoording van de artikel 47-vragen vol verwachting af.
- De houtoogst zal licht worden opgevoerd maar de harvester is niet bepaald licht en vernield de bodem en paden waarover hij rijdt. Welke impact heeft dit op de eerdergenoemde bodemorganismen? Laten we eerlijk zijn en de houtoogst een economische ontwikkeling noemen die niet veel te maken heeft met balans en natuurwaarden. De economie wint het in Nederland altijd van de natuur. Kan men de houtoogst niet los zien van de bossen als een soort vorm van industrie? Zij adviseert om, in plaats van alle grote blokken, op industrieterreinen productiebossen te plaatsen.
- Op pagina 61 leest men dat het belangrijk is omwonenden en belangstellenden mee te nemen in wat er allemaal gebeurt in het bos. Dit is belangrijk, maar zij denkt niet dat dit draagvlak creëert voor het kappen van bomen. Het is een emotioneel onderwerp en dan zijn mensen niet altijd rationeel.
- Een van de zorgen die de PvdA heeft met betrekking tot de kap is dat het aan terreinbeheerders en eigenaren overgelaten wordt wanneer er gekapt wordt. De PvdA vraagt of dit niet gaat leiden tot schendingen van de Wet Natuurbescherming. Kappen van bos leidt onherroepelijk tot verstoring van dieren en helemaal als dit in het broedseizoen gebeurt. Moet de provincie niet uit voorzorg zeggen dat er in het broedseizoen niet gekapt mag worden?
- De PvdA kan helemaal meegaan in het pleidooi van GroenLinks over rewilding. Laat het bos het bos en laat de mens zich er even uit terugtrekken.
- De PvdA sluit zich aan bij de vraag van de VVD of de plannen haalbaar zijn.
- De formulering van de beslispunten. JA21 refereerde hieraan en dit is vanochtend bij de FAQ ook besproken.
- Tot slot geeft zij een compliment voor de werkwijze voor het Hart van de Heuvelrug. Daar is goed nagedacht en er is tijdig begonnen met het aanplanten van vervangende bomen waardoor deze bij de kap van de bomen voor de ontwikkelingen al wat groter en ouder zijn.

Mevrouw De Haan sluit zich eveneens aan bij het punt dat D66 maakte over het vele leeswerk en de beperkte voorbereidingstijd voor dit Statenvoorstel. Tevens is zij blij dat via andere kanalen de reacties op het voorstel de Staten goed hebben bereikt. Zij bedankt voor de bosstrategie die eigenlijk een verplichting is vanuit het Klimaatakkoord. Wat de ChristenUnie betreft zou de bosstrategie met name voor de versterking van de biodiversiteit van waarde moeten zijn.

De heer Dinklo merkt op dat mevrouw De Widt aangaf dat er te weinig tijd is om dit Statenvoorstel te behandelen en vraagt waarom zij niet heeft gevraagd om de behandeling uit te stellen.

Mevrouw de Widt antwoordt dat er gaandeweg het Statenvoorstel voldoende informatie is ontvangen. Het is echter een hele belangrijke visie die grote aandacht verdient.

Mevrouw De Haan vervolgt haar betoog met de volgende punten:

- Zij meldt dat er deze week nog alarmerende berichten zijn verschenen, na veertig jaar veldonderzoek op de Veluwe, over het aantal soorten insecten. Als we niet oppassen kiezen de provincies vooral voor bosaanplant in het NNN. Dat is misschien wel de goedkoopste optie want dan hoeft de provincie geen gronden te verwerven en voldoet men aan het klimaatakkoord. Dit resulteert echter over het algemeen in een lagere biodiversiteit. Dit kan toch niet het geval zijn in de bosstrategie die de gemeente gaat vaststellen? In het NNN hangt biodiversiteit vaak samen met open landschappen waar de meest bedreigde soorten zitten. Wat dat betreft wil de ChristenUnie het zwaartepunt leggen bij het NNN en biodiversiteit, en niet op zoveel mogelijk bosaanplant.
- Met betrekking tot bosproductie gaat houtproductie veelal ten koste van biodiversiteit. Dit zou men niet binnen het NNN moeten willen bereiken maar juist daarbuiten vanuit de aandacht voor nieuw bos. Zij voelt er wel voor om de productie van hout te zien als economisch verdienmodel, maar het NNN te beschermen. Door bosproductie wordt tijdelijk de biodiversiteit lager en gebeurt er wat met de bodem.
- Met betrekking tot nieuwe aanplant en recreatie is de recreatiedruk heel groot. Wat de ChristenUnie betreft mag door de aandacht voor nieuw bos binnen het NNN de recreatiedruk niet toenemen omdat deze al heel hoog is. Moet de provincie daarom niet juist bossen aanplanten buiten het NNN om recreatie daar een plek te kunnen geven?
- De ChristenUnie heeft begrepen dat de acties voor het planten van een boom al tweemaal is overtekend. Er is veel meer animo vanuit particulieren om bomen te planten; en inheemse struiken op boereerven te planten.
- Kleine landschapselementen zijn heel laaghangend fruit. Zij vraagt of de provincie dit meer kan promoten omdat het is goedkoper is en biodiversiteitswinst oplevert.
- Met betrekking tot het vitaliseren van bestaand bos stelt zij voor om de schadelijke factoren te verminderen. Hierbij bedoelt zij de watersystemen. Op landelijk niveau wordt veel aandacht gevraagd voor beek- en riviergeleidend bos omdat dit een grotere biodiversiteitswaarde heeft. Dit ziet de PvdA in deze bosstrategie minder terug en mevrouw De Haan vraagt naar de argumentatie hierachter.
- Zij sluit zich aan bij de vragen over de financiën en de beslispunten die specifiek moeten.
- Wat haar betreft blijft de motie over het Valleilint van kracht.

De heer Hazeleger vraagt wat mevrouw De Haan bedoelt met concretere beslispunten.

Mevrouw De Haan antwoordt dat er nu een algemeen besluit wordt genomen in één beslispunt. In andere Statenvoorstellen wordt dit soms opgeknipt waardoor men een concreter beslispunt kan amenderen. Zij heeft begrepen dat hier nog een reactie op komt.

De heer Hazeleger merkt op dat men in principe ook een amendement zou kunnen indienen voor vaststelling van de visie, met dien verstande dat dit kan worden gewijzigd.

Mevrouw De haan antwoordt dat dit kan maar wanneer zij denkt aan een visie dan denkt zij ook aan scherpte vanuit die visie, in doelen die de provincie wil bereiken en waar budget aan wordt opgehangen. Zij vindt het scherper om dit duidelijk in het beslispunt van het besluit op te nemen.

De voorzitter meldt dat zij krijgt ingefluisterd dat dit besproken is in de FAC en dat de reactie nog volgt.

Mevrouw Broere van de PVV heeft geen bijdrage.

Mevrouw Keller heeft een aantal opmerkingen:

- Op pagina 3 staat dat voor de woningbouwlocaties Huis ter Heide west specifieke bestuurlijke afspraken zijn gemaakt. Op de kaart met oudenbosgroeilocaties stond deze locatie aangeduid als oudenbosgroeiplaats, maar inmiddels liggen daar voetbalvelden en komt de locatie op de nieuwe kaart te vervallen. In het stuk staat dat op de plek waar nu bos is, bos moet blijven. Daarmee wordt voor oude bosgroeiplaatsen dus onverkort vastgehouden aan de verplichting uit de wet om op dezelfde plekken te herbepplanten en wordt geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om hier in bepaalde gevallen van af te wijken. Dit vanwege de hoge beschermingswaarde van de oude bosgroeiplaatsen. Als dit het beleid van de gemeente is hoe kan het dan dat op deze goed beschermde plek voetbalvelden aangelegd zijn?
- De bescherming van cultuurhistorisch waardevol bossen: Er wordt gemeld dat cultuurhistorisch waardevolle bossen niet gedefinieerd zijn, niet op de kaart staan en mogelijk niet bij een vergunningverlening als zodanig herkend worden, en dus niet beschermd worden. Wanneer kan men deze (intekening op de kaart) geldende beschermingsmaatregel verwachten, en gaat de gedeputeerde deze alsnog opnemen in het Strategisch bosbeleid? Zo nee, waarom niet?
- Over houtoogst is al veel gezegd. 0,5 hectare is nog steeds heel erg veel. De PvdD pleit ervoor om niet te oogsten voor biomassa en vraagt of de gedeputeerde deze toezegging kan doen.

- Met betrekking tot klimaatbos wordt op pagina 41 het onderzoek dat is uitgevoerd door bosgroepen aangehaald. Hier wordt de potentie van natte en vochtige bossen weergegeven. Het rivierbegeleidend bos en nat bos- in veenweidegebied kunnen van grote betekenis zijn in de strijd tegen het klimaat- en de biodiversiteitscrisis. Tot slot wordt gezegd dat men de uitkomst van het onderzoek naar klimaatbossen in Utrecht ziet als een inspiratie voor de invulling van het Strategisch Bosbeleid in combinatie met klimaatdoelen. Zij vraagt of GS bereid is om deze inspiratie ook in daden om te zetten. Bijvoorbeeld door een pilot te starten voor natte bossen in veenweidegebied.
- De bomen van de Utrechtse Heuvelrug vormen het grootste bos in de provincie Utrecht en de Heuvelrug is een van de grootste bossen in Nederland. Het belang van dit gebied wordt nadrukkelijk en meerdere keren genoemd in het bosbeleid. Toch lijkt er geen extra aandacht besteed te worden aan het effect van stikstof op dit gebied. Omdat er een stikstofaanpak is voor Natura-2000 gebieden wordt gezegd dat de stikstofgevolgen op de Heuvelrug ook zullen afnemen. De PvdD vindt dit een optimistische aanname en ziet graag dat GS naar een betere beschermingsvorm kijkt. Zij vraagt een reactie hierop van de gedeputeerde.
- Daarnaast wordt benoemd dat de verbinding van de Utrechtse Heuvelrug met de bossen op de Veluwe minimaal is, en dat bij versterking van deze verbinding een groter leefgebied voor bossoorten kan worden bereikt. Vervolgens ontbreekt het in het beleidsstuk aan een concrete aanpak om deze verbinding te bewerkstelligen. De Heuvelrug biedt bij uitstek een kans om wilde natuur te ontwikkelen en ruimte te bieden voor grazers, predatoren en bodemwoelers, juist als dit gebied verbonden raakt met de Veluwe. De PvdD zou graag zien dat er een plan komt om specifiek dit gebied als zodanig te ontwikkelen. Zij vraagt of de gedeputeerde een toezegging voor dit plan kan doen.

De heer Schipper meldt dat veel punten die de SP wilde zeggen al gezegd zijn:

- De hoge ambitie en weinig geld.
- De SP sluit zich aan bij het punt van D66 omtrent de geringe voorbereidingstijd.
- De SP sluit zich aan bij GroenLinks met betrekking tot van het bos afblijven, en het bos zelf het bos laten zijn. Waar dit kan moet men dit doen.
- De SP steunt de PvdD als het gaat om niet kappen voor biomassa. Als hier geen goede toezegging op komt zou hij mee willen denken over een motie.
- Vanochtend kwam er nog een e-mail met een brief van Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer is een belangrijke partner, of men het nu wel- of niet eens is met de inhoud van de brief. Hij zou van de gedeputeerde de toezegging willen horen dat er op die brief voor de PS-vergadering nog een reactie komt.
- Hij ziet tot slot uit naar de uitbreiding van het aantal beslispunten.

De heer Hazeleger heeft een aantal opmerkingen:

- Er was te weinig tijd voor dit stuk maar dit had ondervangen kunnen worden door een reactienota die de heer Greeven noemde. Daarmee is inzichtelijk wat iedereen heeft ingebracht in het voorproces en hoe de provincie daarmee is omgegaan. Dit heeft hij gemist.
- Hij heeft met interesse geluisterd naar de reactie van de coalitiepartijen en kijkt uit naar de amendementen en de moties die hieruit voortvloeien. Hij wordt daar graag bij betrokken.
- Met dit Statenvoorstel vult de provincie iets in vanuit het grote Klimaatakkoordpakket waar de SGP tegen heeft gestemd om te voorkomen dat men 1.500 hectare grond gaat zoeken waar men bomen kan gaan planten zonder dat duidelijk is of dit verstandig is. De SGP is voor bos en meer bomen binnen- en buiten de bebouwde kom, maar dit voorstel heeft drie grote nadelen:
 - Er wordt bijna dwangmatig bos toegevoegd. Er wordt bos toegevoegd buiten alle andere ruimteclaims die men al heeft, en waar is de integraliteit dan nog?
 - In zijn vraag aan de heer Greeven heeft hij er al op gewezen dat in deze visie de focus voor de korte termijn alleen ligt op uitbreiding van het areaal. Dus puur op meer bomen binnen- en buiten het NNN. Er is weinig aandacht en prioriteit voor kwaliteitsaspecten waar de coalitiepartijen het veel over hebben. Wat dat betreft zijn in de brief van Staatsbosbeheer en in de inbreng van de heer Greeven aanknopingspunten waar de provincie iets mee had gekund.
 - Er is volstrekt onvoldoende toetsing op de kwaliteit van hetgeen men nu heeft en wil opgeven. Binnen NNN maar ook daarbuiten. Hoeveel biodiversiteit geeft men op? De kansrijke gebieden die nu zijn ingetekend zijn de stroken weide langs de Utrechtse Heuvelrug met vaak mooie akkerlanden. Men geeft dit weg als men dit weghaalt en hier bos van maakt. Dan levert men biodiversiteit in. Het afwegingskader is bedoeld als een handreiking voor initiatiefnemers en de gemeente toetst dit in het bestemmingsplan. Er is geen integrale toetsing. Dit geeft de provincie weg aan gemeenten die in hun eigen gebiedje gaan kijken of het verstandig is dat een initiatiefnemer op een bepaalde plek een bos wil gaan organiseren. Dit is volstrekt onvoldoende.

Mevrouw Koelewijn wil van de SGP horen wat zij het belang van groen vinden in de bebouwde kom.

De heer Hazeleger antwoordt dat de SGP hier heel positief tegenover staat, juist binnen de bebouwde kom.

Mevrouw De Haan noemde de subsidieregeling voor particulieren en dat vindt hij geweldig. Men voegt bomen toe

binnen de bebouwde kom om het terugdringende groen in bestaand gebied op te peppen. De SGP staat hier helemaal achter.

De heer Hazeleger vervolgt zijn vragen:

- Bij GroenLinks zag hij nog een vraag omtrent de ontheffing van herplantplicht die ligt bij agroforestry. Uit de beantwoording blijkt dat dit in 2024 wordt. Wellicht is het een idee om volgens de tip van mevrouw Van Elteren te kijken hoe men dit in Overijssel doet.

De heer Germes meldt dat 50PLUS de ambities heel mooi vindt. De risico's zijn al door de fracties geschetst:

- De schaarse ruimte en tempo realisatie van het NNN. Met het NNN is er een trage ontwikkeling waar men al jaren mee bezig is. Het aantal gerealiseerde hectares in minimaal. En nu moet daar nog een aantal hectares bos bijkomen. Als men gedwongen bos wil zetten aan de akkerlanden bij de randen van het bosakkerlanden spant men het paard achter de wagen. Mooie landschapselementen en biodiversiteit gaan dan verloren. Het is een platte oplossing om de NNN-opgave in te zetten voor bossen.
- Hetzelfde geldt bij punt 2 van de risico's: De haalbaarheid realisatie Groene Contour. Bij die Groene Contour moeten alleen bossen komen; net alsof men alleen gefocust is op de hectares bos die ontwikkeld worden en niet op de kwaliteit van de leefomgeving. 50PLUS vindt de huidige insteek heel rechttoe rechtaan en niet creatief. Er zijn veel andere creatieve oplossingen genoemd zoals bestaande bossen behouden en niet alles kappen.
- In 2021 werd al een behoorlijke greep uit de kas gedaan op het saldo, terwijl men wellicht met andere doelen een bijdrage kan leveren. Het is weliswaar onder voorbehoud van goedkeuring van de Kadernota, maar de provincie trekt een hele grote broek aan om veel hectares plat te realiseren terwijl zij de middelen en cofinanciering niet heeft. Voor 50PLUS gaat dit het op deze manier wellicht niet worden.

Mevrouw Demir meldt dat al veel nuttige punten zijn gemaakt. Zij wil een paar benadrukken:

- DENK is benieuwd wat de consequenties kunnen zijn wanneer het budget, dat onder voorbehoud van goedkeuring in de Kadernota is opgenomen, er niet komt. Zijn er dan aanpassingen nodig?
- Vanochtend kwam een bericht vanuit Staatsbosbeheer men hun kijk op de nota en de inspreker gaf eveneens aan dat zij geen reactie hebben gekregen op hun inbreng. DENK vraagt hoe het proces verlopen is. Er is inbreng geweest en er is een statenvoorstel opgesteld, maar is vervolgens niet meer met de partijen besproken wat hun inbreng heeft gebracht?
- Het is een visie vanuit een verplichting dat er meer bos moet komen. DENK mist of dit realistisch en haalbaar is.

De voorzitter meldt dat men hiermee aan de eerste termijn komt. Gedeputeerde Sterk zou graag tien minuten willen schorsen.

De voorzitter geeft gedeputeerde Sterk het woord voor de beantwoording van alle vragen

Gedeputeerde Sterk meldt dat zij haar best zal doen om alle vragen te beantwoorden maar het zijn er heel veel. Zij heeft daarom besloten om hier blokjes van te maken:

Ambitie en financiën:

- Het strategisch bosbeleid heeft men te maken met een landelijke opgave dat er 10% meer bos moet komen. Er liggen ook andere opgaves voor natuurrealisatie vanuit het NNN. Er zijn afspraken gemaakt over de Groene Contour en er ligt de ambitie om buiten NNN natuur aan te leggen en bossen te poten. Deze ambitie is de basis voor het bosbeleid. De provincie heeft bij het Rijk aangegeven 10% omvorming optimistisch te vinden. Op de planning valt daarom te zien dat de provincie over twee jaar een evaluatie wil houden om te kijken of de versnellingsaanpak realistisch is en wat dit betekent voor de plannen op het gebied van de bossenstrategie.

Mevrouw De Widt vraagt in hoeverre dit een opgave is vanuit het Rijk.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de provincie een inspanningsverplichting heeft. Er ligt geen resultaatsverplichting.

- Vanochtend is in de FAC de onderlegger met betrekking tot de Kamernota besproken. Er komt nog een erratum richting de commissie. De fout op pagina 10 wordt ook nog hersteld en er wordt in het Statenvoorstel een nadere uitwerking gegeven van de beslispunten die in de bossenstrategie zitten.
- Met betrekking tot de vraag of er voldoende financiën zijn meldt zij dat in het staatje in het kleurenschema te zien is waar de provincie hoopt dat het geld vandaan komt. Een deel van het geld komt uit Europa via het GLB-beleid. Een deel van het geld zal van het Rijk komen volgens het programma Natuur in de Natura-2000 gebieden. Een ander deel van het geld zal vanuit de provincie moeten komen. De provincie heeft immers geld voor de NNN-realisatie en de Groene Contour. Er zijn afspraken met natuurorganisaties dat de provincie op zoek gaat naar Groene Contourgebieden om deze

om te vormen. Daarnaast hoopt zij geld te vinden bij bewoners of bedrijven. Er zijn diverse initiatieven zoals boomplantdagen. De financiën zijn in ieder geval de komende twee jaar geborgd. Voor het NNN en de Groene Contour zijn de financiën voor de langere termijn geborgd. Op basis van de evaluatie zal de provincie voorstellen doen bij de Kadernota en zal er meer duidelijkheid zijn waar het Rijk aan mee gaat betalen, en welk geld er vanuit Europa wordt verwacht. Het gaat daarbij ook om het stikstoffonds en het klimaatfonds. Uit deze bronnen wil men putten om de visie in de bossenstrategie te kunnen verwezenlijken.

Voedselbossen:

- De voedselbossen hebben een mooie plek in het plan omdat dit een manier is om agrariërs die zich bedreigd zouden kunnen voelen mee te laten werken aan de bossenstrategie op een manier die voor hen uiteindelijk een verdienmodel zou kunnen vormen.
- Op de vraag van GroenLinks en de PvdD over de herbepantingsplicht antwoordt de gedeputeerde dat de provincie dit liever landelijk had willen laten regelen. De gedeputeerde zegt toe dat de provincie Utrecht het voorstel van Overijssel zal gaan bekijken.

Mevrouw De Haan vraagt of het niet alleen bij bekijken blijft.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de provincie van plan is om dit te gaan regelen en niet afwacht tot het Rijk dit geregeld heeft (eind 2024). De gedeputeerde weet niet hoe snel de provincie dit kan regelen. Zodra hier duidelijkheid over is zal zij di informatie doen toekomen. Wanneer die informatie beschikbaar is voor de PS-vergadering zal zij het voor de PS-vergadering sturen. Wanneer dit niet zo is zal zij tijdens de PS-vergadering aangeven hoe lang zij nog denkt hiervoor nodig te hebben. De gedeputeerde weet niet of dit een plek in het Strategisch bosbeleid moet krijgen om dit uit te laten voeren omdat dit los van elkaar staat.

De heer Hazeleger merkt op dat dit volgens hem in de verordening moet die binnenkort weer wordt herzien.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat dit kan, maar mevrouw De Haan vroeg tevens om meer duidelijkheid omtrent de bossenstrategie.

Restvragen:

- Op de vraag of het onderzoek naar soorten- en klimaatrijke bossen niet een vage ambitie is antwoordt de gedeputeerde dat in het Natuurbeheerplan van 2023 een hogere prioriteit wordt gegeven aan rivierbegeleidende bossen en dat ook Het Utrechts Landschap het klimaatslim bossenplan gebruikt bij het inrichten van de uitvoering. Dit geeft een mooi beeld waar wat gerealiseerd kan worden.
- De vraag over de invasieve bomensoorten en bijmengen zal zij schriftelijk beantwoorden.
- Er waren vragen van diverse partijen over de bosreservaten en of men niet meer plaatsen moet aanwijzen, of bosontwikkeling maar gewoon moet laten gebeuren. De provincie is niet van plan meer plaatsen aan te wijzen maar gelooft er wel in dat het van belang is om een goed saneringsplan te ontwikkelen, ook in het kader van de recreatie. Zo'n saneringsplan moet een goede balans vormen tussen toegankelijkheid van gebieden voor aan de ene kant de recreatie, en aan de andere kant rust en ruimte om meer biodiversiteit te krijgen. Dit zal betekenen dat sommige kwetsbare gebieden afgesloten zullen worden om de biodiversiteit op orde te krijgen. Dit wil niet zeggen dat de provincie meer bosreservaten zal gaan aanwijzen.
- Op de vraag of het beleid afhankelijk is van de verstedelijkingsopgave antwoordt de gedeputeerde dat dit voor een deel zo is. Het zou mooi zijn als de bosstrategie hierin kan worden meegenomen. Juist in het project Groen Groeit Mee zou het bomenplan een mooie meekoppelkans zijn. Voor de rest ligt de opgave van de bosstrategie ook in de nieuwe natuur en de Groene Contour.
- Er werden complimenten gegeven voor de brandveiligheid en het is belangrijk dat dit onderwerp een plek heeft gekregen. Het kreupelhout wordt weggehaald vanwege de brandveiligheid en er moeten zones worden vrijgehouden. Op sommige plekken wordt het kreupelhout niet weggehaald omdat het goed is voor de biodiversiteit.
- De PvdA vroeg hoe men goed controle kan houden op de kap. Reguliere kap moet altijd gemeld worden. De RUD doet hiervoor de handhaving.
- Er waren een aantal artikel 47-vragen rond houtkap bij onder andere Paleis Soestdijk. Hiervan volgt binnen twee weken de beantwoording.
- Met betrekking tot houtoogst meldt de gedeputeerde dat dit inderdaad gedeeltelijk een economische activiteit is. Het geeft de grondeigenaren een soort vergoeding voor de kosten die zij maken voor het onderhoud van bos. Het is tevens een onderdeel van duurzaam en goed bosbeheer. Juist door houtkap kan men ruimte creëren voor verjonging en biodiversiteit.
- Met betrekking tot de vraag van de PvdA omtrent een kapverbod in het broedseizoen antwoordt zij dat het broedseizoen een leidraad is, maar dat er ook vogels zijn die buiten het broedseizoen broeden. Het is daarom belangrijk om op een ecologische manier naar het gebied te kijken en hier rekening mee houdt.
- De ChristenUnie vroeg of de omvorming alleen plaatsvindt binnen het NNN en of dit goed is voor de biodiversiteit. De gedeputeerde legt uit dat dit voor een deel binnen het NNN plaatsvindt maar er wordt ook nieuw bos aangelegd buiten het NNN. Zij hoopt dat men hier steeds meer in gaat realiseren. Het

gaat om 500 hectare bos die de provincie wil realiseren in NNN en 180 hectare bos waarbij het gaat om omvorming. Op zich heeft omvorming invloed op de biodiversiteit, maar voor een deel vindt de omvorming plaats in nieuw bos.

Mevrouw De Haan vindt dit een belangrijk punt. Zonder Klimaatakkoord en een verplichting met betrekking tot de bosstrategie had de provincie niet zelf bedacht om in NNN 500 hectare bos aan te planten. We weten dat dit niet goed is voor de biodiversiteit. Zij vraagt hoe ervoor wordt gezorgd dat de biodiversiteit niet verlaagd wordt?

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat men de verplichting heeft om de natuur op hetzelfde niveau te houden of te verbeteren. De provincie zal dus altijd alleen toewerken naar een hoger niveau van natuur. Dit geldt ook voor de biodiversiteit.

Mevrouw de Haan kan die constatering niet doorgronden. Biologen zeggen dat juist het open landschap in het NNN nodig is om de biodiversiteit op peil te houden. Als men dit dichtzet met bomen verslechtert de biodiversiteit. Gedeputeerde Sterk antwoordt dat het niet alleen gaat om bestaande NNN. Natuurlijk moeten er ook open gebieden blijven binnen het NNN. Dat is de provincie soms ook verplicht aan de beheertypes die daar gelden. In het nieuwe NNN dat wordt aangelegd wordt de opgave van de omvorming eveneens meegenomen. Op de 500 hectare gaat het om 180 hectare omvorming.

De heer Hazeleger meldt dat de gedeputeerde aangeeft dat de provincie alleen gaat omvormen als dit de kwaliteit van de natuur ten goede komt en hij vraagt wie dit toetst.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat dit binnen de NNN-gebieden de verantwoordelijkheid is van de natuurbeherende organisaties. De provincie verstrekt subsidie om dit te doen. In die zin beoordeelt de provincie in overleg of de omvorming op zijn plek is.

Mevrouw De Haan vraagt wat er momenteel gebeurt aan monitoring.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat er prioriteiten staan in de natuurbeheerplannen voor de verschillende natuurtypes die binnen het NNN gevormd gaan worden. De omvorming kan alleen van lagere prioriteit naar hogere prioriteit. Men kan er in principe dus nooit op achteruit gaan. Het subsidieinstrument werkt hierin sturend, in overleg met de natuurbeherende organisaties. De natuurbeherende organisaties zijn verplicht om op dat punt te monitoren.

Gedeputeerde Sterk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Een deel van de bosaanleg zal ook buiten het NNN zijn. De gemeenten zijn hier in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor maar er lopen ook veel programma's met subsidieregelingen om groen in de buurt te krijgen.

Mevrouw Koelewijn merkt op dat de programma's vaak in groepsverband zijn en niet individueel, terwijl andere provincies dit wel kennen. Zij zou graag de laagdrempeligheid van het toevoegen van groen willen vergroten.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de provincie deze visie deelt en groen toegankelijk wil maken. De programma's komen voort uit deze behoefte. Klimaatadaptatie en groen in de buurt zijn bedoeld voor burgers. Die lopen heel goed en er is pas weer geld voor vrijgemaakt. Er is natuurlijk ook het bomenproject waarbij bomen worden uitgedeeld. Er zijn op dit moment in twee acties al 230.000 bomen uitgedeeld. Hier kunnen ook particulieren aan deelnemen. De bomenplant was zelfs overtekend.

Mevrouw Koelewijn merkt op dat communicatie belangrijk is. In steden is hier veel aandacht voor maar in dorpen is niet altijd hetzelfde level aan informatie beschikbaar.

Gedeputeerde Sterk deelt dit. Er zijn 40 projecten in het kader van bomenplant met veel verschillende partijen. Na het Strategisch bosplan komt er een uitvoeringsprogramma waarin men goed moet kijken op welke onderdelen dit belangrijk is en hoe de communicatie naar de burgers hierin kan worden meegenomen.

Gedeputeerde Sterk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- De PvdD vroeg om herbepanting bij oude bosgroeiplaatsen. De oude kaart is vervangen vanwege onderzoek door de Universiteit van Wageningen. Op basis van dit onderzoek en de huidige realiteit zijn de nieuwe kaarten gemaakt.
- De kaphectare van 0,5 is veel, maar is een forse reductie van de 3 hectare die men kende in de verordening.
- Op de vraag over biomassa zal de gedeputeerde schriftelijk terug komen.
- Zij zal eveneens schriftelijk terugkomen op de vragen rond de natte bossen en de veenweide.
- Op de vraag waarom de provincie niet een robuuste verbindingzone met de Veluwe maakt antwoordt de gedeputeerde dat de provincie Utrecht dit heeft geprobeerd maar dat Gelderland dit niet ziet zitten om moverende redenen. De provincie Utrecht probeert meer aanplant van bomen te doen aan de kant van de Heuvelrug maar een robuuste zone zal niet lukken.
- De SP vroeg om een reactie op de brief van Staatsbosbeheer. Zij zal hier schriftelijk op terugkomen.
- Diverse partijen vroegen waarom er geen reactienota was op de stukken. De gedeputeerde vertelt dat dit een proces is onder de nieuwe Omgevingswet. In het participatieproces zijn allerlei gesprekken gevoerd met verschillende organisaties op verschillende momenten in het traject. Hun inbreng is

doorvertaald in de bosstrategie. In dit proces is geprobeerd om vooral aan de voorkant alle input op te halen.

- Omtrent de vraag naar de integraliteit van alle ruimtevragen antwoordt zij dat de Omgevingsvisie daarvoor is vastgesteld. Er is in de provincie Utrecht een enorme competitie om elke vierkante meter grond en er zijn afspraken gemaakt hoe de provincie dit vorm wil geven.

De heer Hazeleger geeft aan dat dit een van de kritiekpunten was waarom de SGP tegen de Omgevingsvisie heeft gestemd, aangezien de afweging hierin niet wordt gemaakt. Alle ambities worden opgesomd maar er is geen integrale afweging van wat men waar belangrijk vindt.

Gedeputeerde Sterk zal hier schriftelijk op terugkomen voor zover dit mogelijk is.

Gedeputeerde Sterk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Op de vraag of de verplichting realistisch is antwoordt zij dat zij aan het begin heeft aangegeven hoe dit tot stand is gekomen.
- Op de vraag van 50PLUS waarom er alleen bos bij NNN komt en dat de omvorming gedwongen zou zijn antwoordt zij dat dit niet het geval is. Er wordt een oproep gedaan aan de natuurbeherende organisaties middels subsidiestimulering dat dit gebeurt. Bij particuliere grondbeheerders doet de provincie dit eveneens op deze wijze.

De voorzitter mist in de beantwoording van de vragen de oproep dat er te weinig tijd was, en de recreatieopties. Gedeputeerde Sterk antwoordt dat zij de recreatieopties heeft toegelicht bij het saneringsplan. Streven is om een balans te creëren tussen enerzijds het openstellen van bossen voor recreatie en anderzijds een balans te houden in de rust in bepaalde gebieden zodat de biodiversiteit tot stand kan komen. De reacties op de korte voorbereidingstijd kan zij niet goed plaatsen. De bosstrategie was aangekondigd. Zij ziet wel nog steeds allerlei brieven binnenkomen maar dit is volgens het proces dat gelopen is.

De voorzitter meldt dat de heer Hazeleger in de chat gevraagd hoe de toetsing ecologie biodiversiteit buiten het NNN plaatsvindt.

Gedeputeerde Sterk zal dit meenemen in de schriftelijke beantwoording op de vraag hoe de ruimtelijke keuzes orden gemaakt.

Mevrouw Keller meldt dat de PvdD het een optimistische aanname vindt dat de stikstof op de Heuvelrug zal afnemen vanwege de stikstofaanpak in de Natura-2000 gebieden.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de stikstofaanpak gericht is op de Natura-2000 gebieden. Deze gebieden zijn door het Rijk gekozen. In de stikstofaanpak zitten ook generieke maatregelen die effect zullen hebben op de hele provincie. De provincie wacht nog af welke maatregelen dit zullen worden, maar een deel van dit stikstofbeleid heeft effect op de Heuvelrug.

De voorzitter vraagt of de vragen beantwoord zijn.

Mevrouw Krijgsman vraagt of het mogelijk is om houtoogst buiten de natuurgebieden te doen, bijvoorbeeld op industrieterreinen. Zij had ook gemeld dat de kap plaatsvindt met harvesters. Dit is heel zwaar materieel dat de bodem niet ten goede komt omdat die dichtgeslagen wordt. Zij vraagt of daar iets aan gedaan kan worden, zeker in stukken bos die biodiversiteitsrijk zijn.

Gedeputeerde Sterk zal op de laatste vraag schriftelijk terugkomen. Op de vraag over de economische bossen antwoordt zij dat particuliere grondeigenaren dat doen en dat Staatsbosbeheer dat gedeeltelijk doet. Als zij bos willen planten op bedrijventerreinen dan is dat aan hen maar het is niet iets waar de provincie over gaat.

Mevrouw Van Elteren had een vraag gesteld over de rol van de provincie bij het zoeken naar geschikte grond voor mensen die graag een voedselbos willen beginnen. Ligt de focus met name op de agrariërs?

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat er signalen zijn dat mensen dat graag willen. De provincie probeert hen te verbinden met adviseurs grondzaken en verkopende partijen in het landelijk gebied.

Mevrouw De Haan meldt dat er antwoord is gegeven op de vraag omtrent rivierbegeleidend bos in het kader van het natuurbeheerplan. Zij begrijpt het antwoord echter niet goed. In haar ogen is het belangrijk om in de strategie plek in te ruimen voor dit type bos.

Gedeputeerde Sterk legt uit dat het Natuurbeheerplan aangeeft wat men wil met de natuur in de provincie. Hierop kunnen organisaties en partijen subsidie aanvragen. Er is aangegeven dat de provincie een hogere prioriteit wil geven aan de rivierbegeleidende bossen. Op die manier probeert de provincie te stimuleren dat de rivierbegeleidende bossen worden geconcretiseerd.

De voorzitter vraagt wie behoefte heeft aan een tweede termijn. De commissie heeft hieraan behoefte en er zal een kleine tweede termijn volgen. Zij geeft de heer Greeven een minuut het woord voor een korte reflectie.

De heer Greeven is blij met alle aandacht voor bos en bomen en meldt dat er veel kansen liggen. Hij benadrukt de kwaliteit en kwantiteit. De vitaliteit van de bossen is ontzettend belangrijk. Hij heeft nog een opmerking over het nietsdoen: Hij heeft de kaart bijgevoegd van de Bosnotitie uit 2000 die hier wel degelijk over ging. Dit staat ook in nationale natuurbeleidsplannen. Van bos naar begeleide natuurlijke systemen is het hoogste niveau dat men in Nederland kan hebben, met al dan niet predatoren en grote grazers. Op deze kaart is wel degelijk in de bossen met Amerongen en omgeving gegaan van natuurboskernen naar meer begeleid natuurlijk gebied. Men zou ergens kunnen starten met rivierbegeleidende bossen, in relatie met de Uiterwaarden. In klimaatbossen liggen heel veel kansen, met tegelijkertijd de afweging van het kwaliteitskader. Als men bos op waardevolle open plekken plaatst zal dit gevolgen hebben voor alle soorten die daarvan op dit moment gebruik maken. Als er meer open plekken in het bos ontstaan door grazers en woelers krijgt men meer een balans in het systeem zelf. Het is goed als er in ecologische zin goed gekeken wordt naar de afwegingen in het kader.

De voorzitter begint met de tweede termijn en geeft de heer Schipper als eerste het woord.

De heer Schipper vraagt welke informatie de commissie nog toegezonden krijgt. Het is moeilijk om op basis van het debat een oordeel te vellen over het voorstel. Hij hoort graag concreet wat de commissie straks allemaal op schrift ontvangt.

De heer Dinklo merkt op dat op veel zaken schriftelijk wordt teruggekomen. Dit beperkt de discussie in de zaal en hij hoopt dat dit minder gaat worden. JA21 zal een motie indienen met de PvdD voor het niet kappen ten bate van biomassa in de nieuwe bossen die de provincie gaat planten. De gedeputeerde meldde dat de bosstrategie een inspanningsverplichting is en geen resultaatverplichting. Hij vraagt wanneer de gedeputeerde vindt dat de inspanning voldoende resultaat heeft gehad.

Mevrouw Van Gilse sluit zich aan bij de vraag over de inspanningsverplichting.

De heer Hazeleger wacht het memo af. Hij vindt het ingewikkeld dat er geen reactienota bij zit terwijl er wel veel reacties zijn. Als men wil reageren op het Statenvoorstel moet men zo assertief zijn dat men een brief stuurt naar de commissie, waar vervolgens vanuit het college weer een reactie op komt. Men had bijvoorbeeld een ontwerpvisie kunnen maken waarop men had kunnen reageren. Dan is het wat meer gestructureerd. Als het Klimaatakkoord een inspanningsverplichting is dan had de provincie er niet voor hoeven kiezen om 500 hectare NNN en 500 hectare Groene Contour te gebruiken, maar gewoon een aantal punten kunnen kiezen waarvan de provincie overtuigd is dat dit goed is voor alles en iedereen om dit te doen: De provincie had zodoende kunnen kiezen voor bomen binnen de bebouwde kom, op de erven van agrariërs en langs sloten. Hij ziet niet waar de toetsing zit. Binnen het NNN zitten al twijfels over de toetsing op biodiversiteit, maar buiten het NNN is dit er helemaal niet, en is er puur het afwegingskader dat een soort geste is voor de ontwikkelaar en de gemeente die dit bij het bestemmingsplan toetst. Daarmee geeft men het echt weg.

Mevrouw Hoek meldt dat 50PLUS de hoeveelheid kansen wil benadrukken. De provincie moet zich bewust zijn van de biodiversiteit om de gronden die beschikbaar kunnen komen in te vullen naar de noodzakelijke opgave. Dit is niet alleen bos maar ook wonen en infrastructuur. De provincie moet op zoek naar de balans; ook financieel. 50PLUS is tegen bomenkap voor biomassa.

Mevrouw De Haan geeft aan dat de ChristenUnie de schriftelijke beantwoording van de vragen afwacht en zich aansluit bij JA21 en de vraag van de SGP omtrent de inspanningsverplichting. De ChristenUnie zou graag aan het plan willen voldoen maar tegelijkertijd is het zoeken naar waar de meeste winst behaald kan worden in relatie tot het niet achteruitgaan van de biodiversiteit. Op die vraag heeft zij nog geen helder antwoord. Zij vraagt of de bomenplant, die continu overtekend is, een plus is op de bosstrategie. Hier zou men qua bomen ook ver mee kunnen komen.

Mevrouw Van Elteren heeft veel positieve reacties gehoord op het nietsdoen en rewilding. Dit zou in het uitvoeringsplan zitten. Zij is hier voorstander van maar vraagt of dit betekent dat in het uitvoeringsplan ruimte wordt gemaakt voor stukken bos waar de natuur echt zijn gang kan gaan. Wanneer hoort de commissie hier meer over? Omtrent de riviergebeleidende bossen in het Krommerijngedebied en de natte bossen in Veenweide vraagt zij of de provincie hier een actieve aanjagende rol in kan pakken. Dit zouden de fracties eveneens kunnen overwegen.

Mevrouw De Widt meldt dat men heel goed wist dat het bosbeleid eraan kwam, maar sinds de vorige RGW-vergadering heeft zij elke dag gekeken of er iets stond in het Stateninformatiesysteem. Dit was er pas vijf dagen van tevoren. Dit was niet alleen het Statenvoorstel maar ook het strategisch bosbeleid met drie dikke bijlagen. Dit was echt veel voor vijf dagen tijd. De gedeputeerde gaf aan dat Gelderland niet veel voelt voor een verbindingzone tussen Utrecht en de Veluwe. Zij denkt dat er een goede kans komt omdat het Rijk hier ook partij in is. Er komt een tracévisie over de A1 en het knooppunt bij Terschuur. Daar ligt een kans om hiermee aan de slag te gaan. Zij wil nog een keer bepleiten om dit warm te houden. Tot slot meldt zij dat zij geen antwoord heeft

gekregen op haar vraag over het niet planten van bossen. Zij vraagt of het mogelijk is om een stuk grond aan te wijzen waar men bos van nature laat ontstaan, wellicht in het uitvoeringsprogramma.

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Sterk voor de beantwoording van de tweede termijn.

Gedeputeerde Sterk meldt dat zij wacht tot de vragen zijn uitgewerkt omdat zij niet te veel naar schriftelijke beantwoording wil verwijzen. Zij kan enkele vragen beantwoorden:

- Omtrent het punt van te weinig tijd meldt zij dat het bossenplan op 30 maart is aangeleverd bij de griffie. Zij weet niet wat er is misgegaan dat de commissie dit pas vijf dagen geleden kon zien. Zij adviseert om te kijken wat men hiervan kan leren en hoe het de volgende keer beter kan. Zij zal daarom achterhalen wat er gebeurd is.
- Er is een ambitie neergelegd voor de eerste twee jaar, waarna men gaat evalueren hoe haalbaar de rest van de ambitie is. Een van de factoren die bepaalt of de provincie dit haalt zijn de financiën. Een ander deel is de discussie rond het NNN en de realisatie daarvan. Dit wordt gedeeltelijk weer beïnvloed door de ontwikkelingen in het landelijk gebied en het NPLG. De gedeputeerde gaat voor de ambitie die is geformuleerd en over twee jaar zal gekeken worden of deze ambitie realistisch en haalbaar is. Dit staat ook zo geformuleerd in dit plan.
- Op de vraag omtrent de reactie op de nota antwoordt zij dat dit geen programma is onder de Omgevingswet. Het bosplan heeft een andere procedure. Als het onder de Omgevingswet had gehangen dan hadden GS zelf het besluit genomen. Zij vond het netjes om het strategisch bossenbeleid door PS te laten vaststellen. In dit proces is de participatie aan de voorkant ingericht en meegenomen. De Staten zijn op twee momenten geïnformeerd waar men stond en wat de richting was. Het was een transparant proces en het was duidelijk wie hierbij is betrokken.

De heer Hazeleger merkt op dat de gedeputeerde zelf aangaf dat men door de nieuwe Omgevingswet op deze wijze met de participatie omging. Hij wil vooral weten met wie is gesproken, wat er is gezegd en hoe dit is meegenomen. Hij mist een verantwoording omtrent zaken die zijn meegenomen en hoe dit is meegenomen. De fracties kunnen dan bekijken of zij het hiermee eens zijn en dit bespaart heel veel werk.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat dit naar haar idee goed is gedaan en dat dit duidelijk is.

De gedeputeerde vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Buiten het NNN geldt hetzelfde afwegingskader als binnen het NNN. De natuurkwaliteit wordt gemonitord via het reguliere monitoringsprogramma.
- De provincie wil evenmin bomenkap voor biomassa maar bij de delen van bomen die gekapt worden en niet geschikt zijn voor hoogwaardige toepassing zou het kunnen zijn dat het hout gebruikt wordt voor laagwaardige toepassingen. Met bomenkap streeft men echter naar duurzaam beheer en hoogwaardige kwaliteit van het hout.
- Het bomenactieplan is een onderdeel van de bomenstrategie. De bomen tellen mee voor de bossenstrategie als resultaat.
- Het is uiteindelijk aan de particuliere eigenaar om de bossen in te richten. Zonering zal alleen gaan over recreatiemogelijkheden.
- Op de vraag of rewilding mogelijk is antwoordt zij dat als invulling ook gekozen mag worden voor spontane verjonging. Voor rewilding ziet men echter geen mogelijkheden op de drukke Utrechtse Heuvelrug en in de provincie.
- Met betrekking tot de verbindingzone aarzelt zij of het zinvol is om dit opnieuw te onderzoeken. Zij kan bekijken of de provincie Gelderland hier inmiddels wel voor openstaat.

Mevrouw De Widt legt uit dat het haar niet gaat om herbeplanting, maar om bos waar men kijkt wat er gebeurt. Gedeputeerde Sterk antwoordt dat dit ook mag.

De voorzitter meldt dat de commissie een conclusie moet trekken. De commissie besluit dat dit een normaal debat is. De voorzitter vraagt of gedeputeerde Sterk nog een tijdsframe heeft bij de schriftelijke beantwoording van de vragen.

Gedeputeerde Sterk zal proberen om de beantwoording voor de meivakantie (29 april) aan de commissie te doen toekomen.

9. [SV Benoeming vijf nieuwe leden Provinciale Commissie Leefomgeving \(2022RGW77\)](#)

De voorzitter geeft het woord aan gedeputeerde Van Essen.

Gedeputeerde Van Essen meldt dat de termijn van PCL 2019 is verlengd tot september 2023. Er is afgesproken dat halverwege de zittingstermijn een deel van de PCL-leden zou worden vervangen. Een deel van de leden heeft aangegeven dat zij plaats willen maken voor vernieuwing. Hier is een procedure voor afgesproken waarbij op

basis van profiel gesprekken zijn gevoerd door de griffie en de ambtelijke organisatie. Het aantal mensen dat zich gemeld heeft was beperkt maar de kwaliteit was zeer hoog. Na de selectie hebben de commissievoorzitter en de gedeputeerde een klikgesprek gehad met de vijf kandidaten. Zowel de voorzitter, de voorzitter van de PCL en hijzelf zijn uitermate positief verrast door de kwaliteit van de kandidaten en de breedte van hun achtergrond. Zij zijn heel blij met de vernieuwing die de PCL hiermee gaat krijgen. De voorzitter kon maar gedeeltelijk bij deze vergadering aanwezig zijn en de gedeputeerde verontschuldigt hem. Er is een pubsessie geweest over het werkprogramma van de PCL. De commissie heeft hier input en ideeën voor meegegeven. Op basis daarvan heeft de PCL het werkplan tegen het licht gehouden en vrij grondig herzien. Het stuk komt de volgende keer bij de RGW-stukken. Het is goed om te zien hoe de PCL al de ideeën uit de pubsessie verwerkt heeft in het werkprogramma. Dit is een mooie basis om de komende anderhalf jaar mee aan de slag te gaan. Parallel wordt een traject gestart om, vooruitlopend op een volgende Statenperiode, te bekijken hoe de adviesrol van PARK PCL op een andere manier ingevuld zou kunnen worden. Dit loopt. Vandaag ligt enkel de benoeming van de PCL-leden voor.

De voorzitter meldt dat er een filmpje is waarin de nieuwe PCL-leden zich voorstellen.

De heer Westerlaken geeft aan dat hiermee het volgende agendapunt qua tijd in de knoop komt.

De voorzitter vraagt of de aanwezigen het filmpje willen bekijken of door willen naar het volgende Statenvoorstel. De heer Hazeleger antwoordt dat de PCL-leden zichzelf voorstellen in de stukken en dat hier geen filmpje voor nodig is. Het filmpje kan worden doorgestuurd.

Mevrouw Van Elteren wil voorkomen dat de vier minuten die het filmpje duurt wordt besteed aan debatteren over het wel/niet vertonen van het filmpje.

De voorzitter zal ervoor zorgen dat het filmpje wordt doorgezeten naar de commissieleden.

De voorzitter vraagt of iemand behoefte heeft aan bespreking van dit agendapunt. De commissie stemt ermee in om dit agendapunt door te zetten als hamerstuk naar de Statenvergadering.

10. [SB Visie Agrarisch Natuurbeheer 2023-2028 \(2022RGW96\)](#)

De voorzitter meldt dat voor dit agendapunt wellicht twee termijnen nodig zijn. Zij geeft de fracties het woord.

De heer Germs meldt dat 50PLUS van nature een agrarisch natuurbeheerder is en dit een warm hart toedraagt. Als hij de brief leest vindt hij de windmolens en vervelende complicerende factor. Bij een effectief agrarisch natuurbeheer zitten de windmolens 50PLUS dwars. Er staat dat windmolens geen beperking mogen geven aan het agrarisch natuurbeheer en de kans voor weidevogels, maar 50PLUS vindt windmolens desondanks een vervelende factor om tot een effectief agrarisch geheel te komen. 50PLUS vindt het positief dat het aandeel van de provincie Utrecht vanuit de landelijke pot erg toeneemt waardoor de provincie meer kan doen op het gebied van natuurbeheer.

De heer Hazeleger is blij dat dit als Statenvoorstel op de agenda staat. Hij is blij dat, met betrekking tot een andere kaderstelling, een meerderheid van de Staten heeft gekozen om deze positie vast te houden. Hij heeft een aantal opmerkingen:

- Wat betreft de formulering van het besluitpunt had hij verwacht dat hier zou staan dat de Visie Agrarisch Natuurbeheer zou worden vastgesteld onder voorbehoud van het benodigde budget vanuit de Kadernota, zoals dit ook bij de Visie Bossenstrategie is gebeurd.
- Het Statenvoorstel richt zich heel sterk op subsidies van de EU en hoe men dit gaat verdelen? De SGP worstelt met de vraag hoe men dit punt meer integraal kan oppakken. De spreker zou het liefst het complete agrarische natuurbeheer willen oppakken en kijken hoe men de natuur en de landbouw meer met elkaar kan verbinden. Het instrument van vandaag is hier een onderdeel van, maar men zou veel groter moeten denken en alle discussie rondom stikstof en Groen Groeit mee bij elkaar nemen om de verbinding tussen landbouw en natuur te maken.
- Het is hem niet helder wat de horizon is van deze visie. In de statenbrief wordt een keer 2028 genoemd, een keer 2027 en in de visie wordt 2030 genoemd.
- De SGP begrijpt weinig van de stijging van de bijdrage van de kosten van de RVO van € 600.000 naar € 1,6 miljoen. De landelijke stijging van 40% snapt hij omdat dit meestijgt met de uitbreiding van het budget. Utrecht moet echter 9,2% betalen in plaats van 5,2%. De SGP vindt dit apart omdat het relatieve aandeel van de provincie niet stijgt. Dit was en blijft 9%, terwijl de provincie aan de RVO eerst 5% betaalde en nu 9%. Waar zit dit in en wat doet de RVO zelf om de kostenstijging te beperken?
- De SGP vindt het een belangrijke vraag of dit genoeg is. Het lijkt enorm. De provincie gaat jaarlijks € 3 miljoen meer besteden. Wanneer men een som maakt moet men echter al rekenen met een kostenstijging van 10%. Dit betekent dat men hiermee 1/3 kwijt is en nog € 2 miljoen overhoudt. Daarvan moet € 1,7 miljoen naar het Aanvalsplan Grutto en houdt men nog een half miljoen over. Er worden negen maatregelen opgesomd onder het kopje klimaat. De omslag naar meer natuur vanuit landbouw moet gemaakt worden. Dit kan niet van dit geld en er is echt meer nodig.

- Tot slot is de ambitie 10% groen/blauwe dooradering volgens de SGP ingewikkeld om te realiseren zolang de provincie vasthoudt aan alleen een vergoeding van de onkosten. Het is ook belangrijk om na te denken hoe de provincie tegemoetkomt aan de waardedaling van de grond en hoe men dit doet.

De heer Van der Steeg zal een aantal technische vragen gaan indienen over de weggevallen weidevogelkerngebieden en over welke gebieden erbij zijn gekomen. Er staat een figuur op bladzijde 12, maar hij vindt dit niet duidelijk. Hij is tevens benieuwd welke weidevogelkerngebieden er eigenlijk bij hadden kunnen komen omdat ze voldoen aan de criteria, maar die er niet bij zijn gekomen omdat ze conflicteren met restzoekgebied. Hij is nieuwsgierig welke gebieden dat dan zijn.

Mevrouw De Haan vindt het goed dat het stuk in de vorm van een Statenvoorstel wordt besproken. Zij heeft een aantal opmerkingen en vragen:

- De ChristenUnie had een vraag over de termijn die aansluit bij een vraag van de SGP.
- De ChristenUnie is positief over het geheel en dat men zoekt naar de biodiversiteit. De agrarische collectieven en natuurorganisaties zijn hierbij nodig. Tegelijkertijd vraagt de ChristenUnie of men niet een stap verder had kunnen komen als de natuurorganisaties in het voortraject van de visie waren meegenomen. Zij vraagt of het mogelijk is om met deze organisaties de visie scherper te krijgen, met name als het gaat om weidevogels en grutto's.
- De ChristenUnie vindt het positief dat er scherp wordt gekozen waar een plus op wordt gezet, namelijk daar waar het meeste succes wordt geboekt; en dat er wordt nagedacht over langjarige contracten in plaats van zes jaar. Dit is met name richting de boeren belangrijk.
- De groen/blauwe dooradering vindt zij positief maar zou wat meer aangezet mogen worden omdat hier kansen liggen.
- Het Aanvalsplan Grutto vindt zij nog niet voldoende. Er lagen ambities met drie andere provincies en het Rijk. Hier is groot op ingezet, maar de provincie voldoet nu niet aan de voorwaarden en wil geld van het Rijk gebruiken om een plan dat niet aan de voorwaarden voldoet uit te gaan voeren. Zij vraagt hoe het komt dat de provincie dit plan niet haalt en wat ervoor nodig is om dit wel te halen. Komend jaar moet scherper worden hoe men dat moet gaan halen.

Mevrouw Krijgsman herhaalt een zin van de heer Hazeleger: 'We gaan subsidies uit de EU verdelen en hoe gaan we dit doen?' Het GLB-NSP is niet goedgekeurd door de Europese Commissie en het oordeel van de Commissie is lang niet zo positief als de gedeputeerde zojuist bij de rondvraag deed denken. De natuurorganisaties zijn negatiever en niet zo rooskleurig. Het probleem is dat, als men deze subsidies dan toch gaat uitdelen, ze moeten worden teruggevorderd omdat men niet aan EU-beleid voldoet. Dit is een eis uit het Europees bestuursrecht (Contra-legemwerking). De haast die de provincie heeft met het vaststellen van de natuurvisie vindt de PvdA dan ook vreemd. De natuurorganisaties hebben een hele mooie inbreng gestuurd, met name op het gebied van de weidevogels, die men één-op-één kan overnemen want dit moet beter. Zij kan zich dan ook aansluiten bij de opmerking van mevrouw De Haan namens de ChristenUnie: Als er toch iets vastgesteld moet worden doe dat dan hooguit voor één jaar en niet langer en ga naar een goede revisie van dit document (het Natuurbeheerplan) zodra er een definitief GLB is waar men subsidies op kan baseren.

Mevrouw De Widt vindt dat de onzekerheid over het Nationaal Strategisch Plan de benadeling van dit voorstel niet gemakkelijk maakt maar het is wel degelijk heel belangrijk. Zij bedankt de heer Hazeleger voor zijn inbreng en meldt dat zij benieuwd is hoe dit specifieke onderdeel en maatregelenpakket in het grotere verband past. Zij heeft er behoefte aan om hier meer zicht op te krijgen. Zij steunt het pleidooi van de SGP omtrent een hele set aan instrumenten omdat het geld volgens haar bij het eerste instrument al op is. Dit is echter wel een heel belangrijk punt om kwalitatieve verbetering in het landelijk gebied van de provincie Utrecht voor elkaar te krijgen.

De heer Westerlaken meldt dat dit onderwerp wat het CDA betreft niet opgewaardeerd had hoeven worden naar een Statenvoorstel omdat dit in de vorm waarin het in eerste instantie werd aangeboden ruimschoots had voldaan. Het CDA kan volledig instemmen met de voorstellen die hierin gedaan worden. Hij heeft een vraag aan de gedeputeerde: Aan het einde van het voorstel wordt uitgelegd hoe dit procedureel voortgang zal vinden. Kan dat tijdpad met het opwaarderen naar een Statenvoorstel nog gehaald worden zodat de collectieven in september hun subsidieverzoek in kunnen dienen?

De heer Fiscalini meldt dat veel vragen al gesteld zijn maar hij heeft nog een paar kleine vragen:

- Er valt te lezen dat de realisatie van windturbines met een vermogen van 3 megawatt of meer en zonneweides zijn toegestaan mits de kwaliteit van de leefomgeving van de weidevogel aantoonbaar per saldo minimaal wordt behouden. Hij vraagt hoe dit wordt gecontroleerd en gemeten na de bouw van windturbines of zonneweides.
- Er staat dat subsidies verstrekt zijn aan de agrarische collectieven en niet aan individuele agrariërs om te voorkomen dat subsidies voor het ANLb de realisatie van NNN zouden doen stagneren; en dat over het algemeen geen probleem zal opleveren om de contracten met individuele agrariërs tussentijds te beëindigen. Hij vraagt om hoeveel agrariërs het ongeveer gaat en of deze contracten zomaar kunnen

worden beëindigd zonder dat hier financiële consequenties aan vastzitten; en voor wie zijn die financiële consequenties dan?

- Binnen het NNN zijn gebieden in het een natuurbeheerplan gelabeld als nog te ontwikkelen natuur. Agrarisch natuurbeheer kan hier een tijdelijke oplossing vormen om de biodiversiteit te behouden of te ontwikkelen. Hoe lang is tijdelijk en wanneer is de biodiversiteit behouden of ontwikkeld, en hoe wordt dit gemeten en gecontroleerd?

Mevrouw Van Gilse merkt op dat er wordt gezegd dat agrarisch natuurbeheer een goede manier is om de biodiversiteit te ontwikkelen en te behouden. Hier is veel geld mee gemoeid en over de jaren waarschijnlijk steeds meer. Zij snapt daarom het opwaarderingsverzoek van de SGP en de ChristenUnie. Zij vraagt of het klopt dat hier ook weer geld wordt uitgegeven voordat de Kadernota rond en behandeld is. Als de Staten nu een besluit neemt kan men dan daarop vooruitlopend geld uitgeven? Zij sluit zich verder aan bij de vraag van de heer Westerlaken over de consequenties van de planning bij de behandeling van het Statenvoorstel. Tevens sluit zij zich aan bij de vraag van de SGP over de horizon van deze visie.

Mevrouw Van Elteren meldt dat GroenLinks zich, net zoals de PvdA, aansluit bij de opmerkingen van de natuurorganisaties op deze visie. Zij vraagt de gedeputeerde hoe zij denkt dat het voorstel van de organisaties om tot 2023 door te gaan met deze Visie Agrarisch Natuurbeheer en vanaf 2024 te komen met een integraal en effectief plan wat betreft het weidevogelbeheer, waarbij de samenwerking gezocht wordt met de natuurorganisaties, landschapbeheerders, agrarisch collectieven, vrijwilligers en waterschappen. Daarnaast sluit GroenLinks zich aan bij de vraag van de ChristenUnie over het Aanvalsplan Grutto.

De voorzitter sluit de eerste termijn en er volgt een korte schorsing.

De voorzitter heropent de vergadering en geeft gedeputeerde Sterk het woord ter beantwoording van de vragen.

Gedeputeerde Sterk onderstreept dat de visie die voorligt is besproken met alle agrarische collectieven in de provincie. Honderden boeren hebben hiermee te maken en de agrarische collectieven kunnen zich vinden in de visie die voorligt. Vertraging op dit gebied kan leiden tot grote problemen, namelijk dat de boeren uiteindelijk hun subsidies niet op tijd krijgen en dat de provincie mogelijk te maken krijgt met boetes vanuit Europa. Dit is het kader waarbinnen men spreekt. Als alles goed gaat, en het Statenvoorstel in de aanstaande PS-vergadering kan worden vastgesteld, kan alles waarschijnlijk nog op tijd worden geregeld. De collectieven zijn al in overleg met de boeren dus er loopt al van alles. Het is belangrijk voor de Staten om te weten waarom dit zo'n belangrijk document is en dat dit op tijd met elkaar moet worden vastgesteld omdat de consequenties vergaand zijn. Omdat het subsidiekader geldt voor subsidies die zes jaar worden verstrekt met geld vanuit Europa is het niet mogelijk om dit voor een jaar vast te stellen. Het betreft langlopende trajecten waar boeren langjarige zekerheid voor willen hebben. De horizon van de visie is 2023 tot en met 2028.

Gedeputeerde Sterk gaat in op de vragen:

- Met betrekking tot de vraag over windmolens meldt zij dat er op dit moment nog geen enkele windmolen in weidevogelkerngebied of in een weidevogelgebied is gepland. Mocht hier sprake van zijn dan zal degene die dat zou willen doen moeten kunnen aantonen dat er netto geen negatief effect is op de weidevogels in dat gebied.

De heer Fiscalini vraagt of dit betekent dat er geen aanvragen voor subsidies zijn binnengekomen. Tevens wil hij weten hoe hij geen netto schade bij de weidevogels voor zich moet zien. Hoe wordt dit gecontroleerd?

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat een weidevogelkerngebied wordt beoordeeld op het aantal vogels en paren van bijvoorbeeld grutto's. Dit aantal mag niet achteruitgaan. De vogelstand in het weiland mag niet achteruitgaan op het moment dat daar een windmolen wordt geplaatst. Dit moet aangetoond kunnen worden maar iedereen weet hoe ingewikkeld dat is. Dit is in ieder geval de regel die is gesteld. Op de eerste vraag omtrent subsidies antwoordt de gedeputeerde dat de collectieven nog niet aan de slag kunnen met de beschikkingen, en evenmin met het geld voor de boeren. Als men dit niet op tijd regelt is er een probleem met de subsidie. Het traject vraagt zeker een half jaar om goed te doorlopen.

Mevrouw Krijgsman vraagt of de gedeputeerde geen probleem ziet in subsidies die straks teruggevorderd moeten worden omdat dit gebaseerd is op beleid wat niet voldoet aan het GLB, en daarmee niet vastgesteld wordt door Europa, waardoor men het terug moet betalen. Dat lijkt haar een groter probleem dan even uitstellen.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat de inschatting is dat het geld geen probleem zal zijn. Het betreft POP3 gelden en het is geld dat vanuit Europa komt. Het belang staat niet ter discussie en er komt nog meer geld richting de provincie. Zij voorziet daar geen problemen. Volgens haar liggen de discussiepunten rond het GLB/NSP op een heel ander vlak en hebben niet te maken met de subsidies waar men het vandaag over heeft. Men heeft het vandaag over een visie op de subsidieverordening zoals die vandaag voorligt.

Gedeputeerde Sterk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Op de vraag over het voorbehoud van financiering antwoordt zij dat als de Kadernota wordt vastgesteld en het voorstel voor de extra subsidie niet gehonoreerd wordt, de provincie zal werken met de huidige beschikbare middelen. Dit maakt verder voor de visie niet uit. De visie blijft nog steeds leidend en vaststelling onder voorbehoud lijkt daarom niet aan de orde, want de visie verandert niet.

De heer Hazeleger merkt op dat dit voor de bossenstrategie net zo goed geldt als voor deze visie. Bij de bossenstrategie wordt wel gezegd behoudens goedkeuring door PS bij de Kadernota. Dat had hier ook gekund.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat in de bossenstrategie al geld staat voor de eerste twee jaar. Voor het NNN en de Groene Contour is ook geld begroot. Voor een aantal andere punten moeten nog besluiten worden genomen voor de Kadernota. We hebben gezegd dat onder voorbehoud van de vaststelling van de Kadernota ook de andere onderdelen uitgevoerd kunnen gaan worden. Er komt een Statenvoorstel met één beslispunt en een memo. Als hier nog vragen over zijn denkt zij dat het plenaire debat zich hier uitstekend voor leent.

Gedeputeerde Sterk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Op de vraag waarom de kosten van de RVO stijgen antwoordt zij dat hier een stukje over in de Statenbrief staat. De kosten van de RVO voor de landelijke uitvoering komen volledig voor rekening van de provincies. De afzonderlijke provincies dragen hieraan bij naar rato van hun aandeel in de landelijke beschikbare middelen voor de subsidiëring. Door toename van de middelen zullen de landelijke uitvoeringskosten stijgen. Doordat het aandeel van de provincie Utrecht in het landelijk beschikbare middelen voor het ANLb-aandeel in de financiering van de uitvoeringskosten stijgt van 5,2% in de huidige subsidieperiode naar 9,2% in de nieuwe subsidieperiode. De totale uitvoeringskosten door de provincie Utrecht zullen hierdoor in de nieuwe subsidieperiode aanzienlijk stijgen. De uitvoeringskosten komen bovenop de provinciale cofinanciering.
- Op de vraag over de waardedaling van de grond antwoordt zij dat de doelstelling van 10% voor de vergroening van de blauwgroene dooradering niet alleen ten goede komt van het ANLb. Dit is een deel van de vergoeding die daarvoor is.
- Op de vraag van mevrouw De Haan antwoordt zij dat het gaat om een subsidieregeling voor agrariërs. Zij heeft zelf ook gesproken met de collectieven en met elkaar is men het eens dat dit een goede visie zou zijn om deze gelden te besteden. Zij staan dus wel degelijk achter deze visie. De brief van de natuurorganisaties gaat over een veel breder vraagstuk dan deze subsidie. Dit gaat alleen over de ANLb. De discussie over de brief van de natuurorganisaties zou op een ander moment gevoerd moeten worden en zal worden besproken in de landelijke werkgroep Aanvalsplan Grutto. Hier zal worden doorgepraat over hoe men het aanvalsplan beter vorm kan gaan geven. Vandaag is het vooral van belang het eens te worden over de voorgelegde visie omtrent de agrariërs.

Mevrouw Van Elteren geeft aan dat de natuurorganisaties een brief hebben gestuurd met een aantal valide punten. Zij vraagt waarom de natuurorganisaties niet in de visie zijn meegenomen. Wellicht was men verder gekomen als de provincie ze vanaf het begin had meegenomen.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat er geld is ontvangen voor het Aanvalsplan Grutto. Hierop is een visie ontwikkeld met de agrariërs omdat het om agrarisch natuurbeheer gaat. Omdat men nog niet aan alles kan voldoen is dit gedefinieerd naar wat er in de provincie mogelijk is. Op een ander platform is de provincie met het Aanvalsplan bezig. De brief die de TBO's hebben gestuurd gaat veel breder dan wat de commissie hier doet in de subsidiekaderstelling. Daarom heeft de provincie dit op deze manier gedaan. Het is een ander gesprek als waar de natuurbeheerorganisaties om vragen. Deze discussie zou op een ander moment gevoerd moeten worden.

Gedeputeerde Sterk vervolgt de beantwoording van de vragen:

- Op de vraag hoe dit in het grotere plaatje van het GLB past antwoordt zij dat dit een van de onderdelen uit het GLB is. Er is, waar mogelijk, verbinding gezocht met andere beleidsplannen, maar alleen voor zover deze betrekking hebben op deze subsidie.
- Als er niet geschoven wordt in de planning kunnen de subsidievragen tijdig worden ingediend.
- Bij het plaatsen van een windturbine is handhaving een onderdeel van de handleiding die op dit moment wordt opgesteld. Voor de zomer is de handleiding gereed.
- Op de vraag wanneer het biodiversiteitsdoel wordt gehaald antwoordt zij dat de doelsoorten van ALNb geformuleerd zijn. De staat en instandhouding van deze doelsoorten dient gelijk te blijven of te verbeteren. Men zou kunnen zeggen dat de diversiteitsdoelen van ALNb de provincie Utrecht behaald worden als de doelsoorten niet langer in een negatieve staat van instandhouding verkeren.

De heer Fiscalini had nog een vraag gesteld of de contracten die verlengd zijn aan collectieven beëindigd kunnen worden zonder financiële consequenties en voor wie die financiële consequenties zijn. Hij leest de betreffende zinsnede voor uit de visie.

Gedeputeerde Sterk antwoordt dat dit kan. De provincie sluit contracten af met collectieven die op hun beurt contracten afsluit met individuele agrariërs. Een collectief sluit wel vaker kortere contracten af met agrariërs. Het collectief is ook verantwoordelijk voor beheer. Het is dus eventueel mogelijk maar dit ligt bij het collectief.

De heer Fiscalini vraagt of hij kan concluderen dat er voor de provincie geen consequenties zijn wanneer de provincie vroegtijdig een contract beëindigd met een collectief.

Gedeputeerde Sterk legt uit dat de provincie het geld doorgeeft aan de collectieven op basis van de afspraken in de visie. Zij beschikken dit vervolgens naar individuele boeren totdat het budget op is.

De voorzitter vraagt wie behoefte heeft aan een tweede termijn en concludeert dat deze behoefte er niet is.

Mevrouw Van Elteren geeft aan dat omtrent het Aanvalsplan Grutto de invalshoek ANLb is. Tegelijkertijd zegt de gedeputeerde dat er op en ander platform ook wordt gewerkt aan het Aanvalsplan Grutto. Zij zou hier graag meer achtergrond bij willen zodat de commissie kan zien hoe zich het een tot het ander verhoudt. Gedeputeerde Sterk zegt toe om hier schriftelijk op terug te komen voor 29 april.

De voorzitter vraagt om een conclusie tot het soort debat.

Mevrouw Krijgsman stelt voor om een normaal debat hiervan te maken. Zij wil in PS nog even spreken met de gedeputeerde omdat het Statenvoorstel er nog niet is.

De voorzitter vindt dit een redelijk voorstel en vraagt of de commissie hiermee instemt. Allen stemmen hiermee in en de conclusie is dat er een normaal debat zal volgen.

Met betrekking tot de rest van de agenda vraagt de voorzitter of de opwaardeerverzoeken zich lenen voor schriftelijke afdoening. Zij doorloopt de opwaardeerverzoeken:

- Evaluatie Regionale Programmering Wonen en Werken is opgewaardeerd door drie partijen.
- Groen Groeit Mee is opgewaardeerd door één partij.
- Ontwerpbeheerplan Natura-2000 is opgewaardeerd door één partij.
- Voortgang Uitvoering Strategie Landelijk Gebied is opgewaardeerd door twee partijen.

De voorzitter stelt voor om een tweetal opwaarderingsverzoeken die door één partij zijn opgewaardeerd schriftelijk af te doen en nog een vergadering te wijden aan de andere twee voorstellen.

De heer Schipper hecht eraan om Programmering Wonen en Werken niet schriftelijk af te doen en de volgende vergadering te bespreken. Daarbij is er een enorme hoeveelheid stukken waardoor men niet een kwalitatief goede bespreking kan hebben.

De voorzitter vraagt of de commissie hiermee instemt. Dat is het geval. De Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied is door meerdere partijen opgewaardeerd en zal ook besproken worden. Op de extra vergadering zullen de andere twee opwaarderingsverzoeken eveneens worden besproken. De commissie besluit om dit op dinsdag 19 april te doen om 19.30 uur. De voorkeur ligt bij een hybride vergadering.

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Toezeggingen

2. Vaststellen agenda

Gedeputeerde **VAN MUILEKOM** zegt toe om voor 23 juni een bespreking in te plannen zodra hij meer inzicht heeft welke partijen wel/niet meedoen en voordat het convenant ondertekend wordt

3. Mededelingen

Gedeputeerde **STERK** zegt toe de commissie schriftelijk informatie te verstrekken over het 'Wijzigingsbesluit Subsidieregeling Klimaatbestendige Groene en Gezonde Steden en Dorpen.

7. Rondvraag

Gedeputeerde **STERK** zegt n.a.v. de rondvraag van JA21 toe schriftelijk terug te komen op de overweging van het ministerie om zich aan te sluiten bij het hoger beroep van de provincie met betrekking tot de uitspraken over de vos, wildzwijn en knobbelzwaan.

Gedeputeerde **STERK** zal de link naar het interprovinciaal wolvenplan naar de commissie sturen.

Gedeputeerde **STERK** zegt toe dat zij de vragen 5, 7 en 8 uit de rondvraag van Partij voor de Dieren en GroenLinks over wolven nog schriftelijk zal beantwoorden.

8. SV Vaststelling Strategisch bosbeleid (2022RGW94)

Gedeputeerde **STERK** zegt toe het voorstel van Overijssel omtrent ontheffing van de herplantplicht voor voedselbossen zullen bekijken.

Gedeputeerde **STERK** zal de vraag omtrent invasieve boomsoorten bijmengen schriftelijk beantwoorden.

Gedeputeerde **STERK** zal schriftelijk terugkomen op de vraag over een verbod op biomassa.

Gedeputeerde **STERK** zal schriftelijk terugkomen op de vraag rondom rond de natte bossen in het veenweidegebied en rivierbegeleidende bossen,

Gedeputeerde **STERK** zal een schriftelijke reactie op de brief van Staatsbosbeheer geven.

Gedeputeerde **STERK** zal schriftelijk reageren op de vraag naar integrale afweging bij ruimtelijke keuzes in relatie tot de Omgevingsvisie.

Gedeputeerde **STERK** zal de vraag hoe de ecologische toetsing van de biodiversiteit buiten het NNN schriftelijk beantwoorden.

Gedeputeerde **STERK** zal schriftelijk terugkomen op de vraag omtrent de harvester en bodembeschadiging.

Gedeputeerde **STERK** zegt toe om de schriftelijke beantwoording van bovenstaande vragen voor 29 april aan de commissie te doen toekomen.

10. SB Visie Agrarisch Natuurbeheer 2023-2028 (2022RGW96)

Gedeputeerde **STERK** zegt om voor 29 april schriftelijk nadere duiding te geven van het Aanvalsplan Grutto en hoe zich die verhoudt tot de Visie ANIB.